

Frančiškov prijatelj

3
2024

11

18

29

40

Križ

Vsebina

VSEBINA.....	2	POKLICAL SI ME.....	18
Križ		MOZAIK.....	20
UVODNIK.....	3	MOLITVENA NAVEZA	25
BOŽJA BESEDA	4	Križ – ljubezen na vsakem koraku	
Mojzes je napravil bronasto kačo (4 Mz 21,9)		DELAVNICE MOLITVE IN ŽIVLJENJA	28
OB IZVIRU.....	5	BRAT KAPUCIN.....	29
Vzemi svoj križ		Br. Roland Daigle	
OB SVETEM PISMU	6	IZ FRANČIŠKOVIH REVIJ.....	30
Na križišču		IZ KAPUCINSKEGA SVETA.....	32
TEMA: KRIŽ	7	POZITIVNO IN CELOSTNO O TELESNOSTI IN SPOLNOSTI.....	37
Moj križ postaja lahek		Telefon kot rešitev in breme pri vzgoji najmlajših	
FRANČIŠEK IN KLARA VABITA.....	8	NOVI SVETNIKI.....	39
Moj križ je rak		br. Ludovico iz Casorie	
ZNAMENJE ČASA.....	10	KNJIGA.....	40
Najti svojo pot in služiti		Vsega hudega – reši nas, o Gospod!	
INTERVJU: JANKO IN JERICA BOHANEC	11	FILM.....	41
Križ(ani) Frančišek		Twister 2	
800 LET JE MINILO.....	14	OBVESTILA.....	41
FO IN FRAMA.....	15	ALI VEŠ	42
Trupejevo poldne (1931m)		UJETO V OBJEKTIV	43
BOŽJE STVARSTVO OKROG NAS.....	16		
Prepustiti se Božji logiki			

Križ

Križ je nekaj, s čimer se vsi srečujemo vse življenje. Včasih se nam zdi nekaj težkega, kar moramo nositi – bodisi v obliki skrbi, negotovosti ali bolečine. Velikokrat ne razumemo in pademo. Vendar križ ni samo simbol trpljenja. Je tudi znak moči, upanja in ljubezni, če le znamo gledati pravilno in se ozirati kvišku.

Križ je tudi simbol vere in ljubezni. Ni le breme, ampak tudi priložnost, da postanemo boljši ljudje. Frančišek Asiški nas uči, da v križu ne smemo videti zgolj trpljenja, ampak tudi priložnost za povezovanje z drugimi in za lastno rast. V trenutkih, ko nam je najtežje, ko mislimo, da smo dosegli dno...

Frančišek je to dobro razumel. Čeprav je odraščal v bogati družini, je zavrnil udobje in razkošje, da bi se posvetil preprostemu življenju in služenju drugim. Sprejel je svoj križ in našel globlji smisel. Ni bežal pred težavami, temveč jih je sprejel kot del življenja. Križ ni bil zanj le znak trpljenja, ampak most, ki ga je povezoval z Bogom in drugimi.

V današnjem svetu se pogosto zdi, da bi bilo bolje, če bi lahko križe preprosto preskočili ali se jim izognili. Živimo v družbi, ki nas prepričuje, da je vredno živeti le za udobje in užitek, brez težkih odločitev in odgovornosti. A ravno soočanje z izzivi in preizkušnjami nas dela močnejše. Ko ne bežimo pred križi, ampak jih sprejmemo, lahko rastemo in odkrijemo samega sebe.

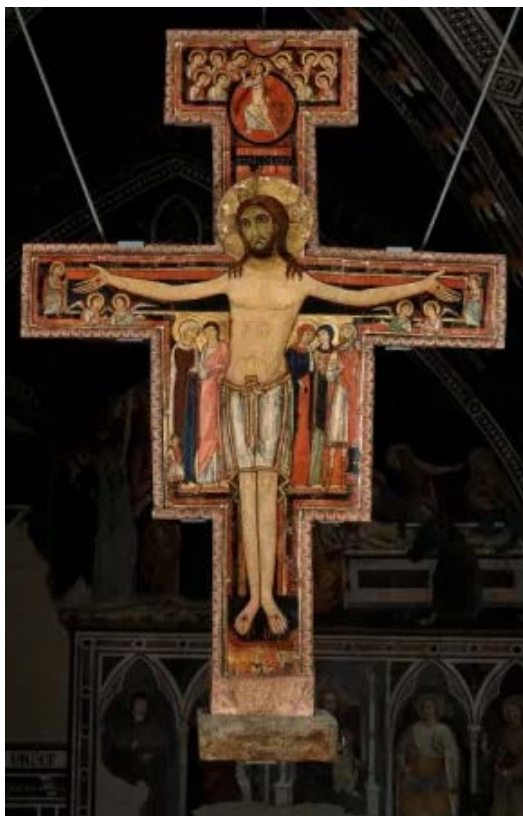
Človek se pogosto znajde pred pomembnimi življenjskimi odločitvami, kjer vsaka izbira prinese svoje izzive in svoje križe. Pomembno je, da se ne ustrašimo. Ne zato, ker bi bilo življenje vedno lahko, ampak zato, ker skozi težave rastemo. Vsaka preizkušnja nas lahko

naredi močnejše, bolj sočutne in bolj odprte za svet okoli nas.

Križ ni nekaj, kar nas mora omejevati, temveč nekaj, kar nas lahko osvobodi. Pokaže nam, koliko smo zmožni doseči in kako globoko lahko ljubimo. Tako kot je Frančišek Asiški našel svojo pot skozi preizkušnje, tudi mi iščimo v križu moč in smisel.

Revija, ki je pred nami, odstira križ in razmišlja o njem. Marsikdo je križ začutil na svojem telesu. Hvala vsem pričevalcem. Človeško gledano je nemogoče biti optimist, vendar smo kristjani drugačni, ker nam Bog daje moč. Združimo se v molitvi še posebej za najbolj preizkušane brate in sestre. Kajti: križ ni zadnja stvar. Po njem nas čaka vstajenje.

br. Vlado Kolenko

**Nato je Gospod rekel Mojzesu: »Narêdi si strupeno kačo in jo obesi na drog! Kdor koli je pičen in jo pogleda, bo živel.«
Mojzes je napravil bronasto kačo in jo obesil na drog.
Če je kača koga pičila in se je ozrl na bronasto kačo,
je ostal živ.**

4 Mz 21,8-9

Mojzes je napravil bronasto kačo (4 Mz 21,9)

Ko sem se spravljal tipkat tale prispevek, sem bil prepričan, da se bom moral bolj potruditi, da bom našel kakšno podobo križa v Stari zavezi. Najprej sem pomislil na tole v naslovu, ker jo Jezus sam navaja v pogovoru z Nikodemom. Potem sem kmalu našel še mnoge druge: od Ps 22, spevov trpečega služabnika iz Izaija, pa Joba, Jeremija, ki je kot Jezus šel v Jeruzalem oznanit slabo (v resnici dobro) novico in moral umreti, pa praktično vse preroke ... Pa drevo življenja v raju, ki postane les križa; v resnici je teh referenc več, kot sem si mislil! Gotovo tudi ti poznaš še kakšno.

Z Jezusom dobi križ čisto novo konotacijo: to, kar so Rimljani izpopolnili v grobo mučilno orodje, v Božjih rokah (in nogah) postane naše odrešenje. Ampak se mora v verni duši marsikaj zgoditi, da ga sprejme za svojega.

Danes je križ splošno sprejet kot simbol krščanstva, prevečkrat vzet preveč samoumevno, a začetki so bolj nesamoumevni. Kdo si ga je izmislil, ne vem. Vem pa, da ga prvi kristjani še niso hoteli vzeti za svojega. Je trajalo. Skoraj 7 stoletij. Čeprav je Nova zaveza, posebno pisma, polna križnih referenc, se mi zdi Markovo poročilo o Jezusovem življenju tako zgovorno, ker ravno na sredino postavi

prvo oznanilo o križu. Do osmega poglavja Jezusa spoznavamo skozi čudeže, poučevanja, eksorcizme. Učenci se čudijo, Jezus obvlada, farizeji, množice ne doumejo ... Potem pa Jezus poizve, kaj ljudje pravijo o njem. Kaj pa vi pravite? In ko ga njegovi končno prepoznajo kot Obljubljenega in Pričakovanega, se Jezus predstavi kot čisto drugačen; napove, da bo moral trpeti in umreti in vstati! Peter se zgrozi, to se ne sme zgoditi. No, kako se je ta poskus končal – vemo.

Križ je pač križ. Ne maramo ga. Neudoben je. Ne računamo nanj. Če se da, ga pokrajšamo iz naših življenjskih enačb. Ker ni to za nas. Mi imamo radi malo kontrole, na križu pa ne moreš mahati, ne moreš brcati po svoje – pribit si. Zato ga ne maramo, ker ni po naše. Ampak ravno križ stoji v središču Jezusovega, Marijinega, učencev in končno, na nenavadno poseben način, tudi Frančiškovega življenja. Na sredi pravim, ne na koncu. Cilj je drug, cilj je vstajenje. Ampak gre pa preko križa.

Tole ti pišem, dragi Frančiškov, da se boš morda spomnil, ko bo tebi naslednjič križ prekrizal življenje. To ni cilj. Je pa na poti.

br. Luka

Vzemi svoj križ

Po SSKJ je križ naprava iz dveh tramov, položenih pravokotno drug na drugega. To je prvi pomen. Potem pa imamo še mnogo drugih, nekateri v prenesenem pomenu: gib z roko v tej obliki; kar je po obliki podobno napravi (cestni križ npr.); kakšen radovednež nas vpraša, koliko križev že nosimo na plečih (jaz štiri cele in kmalu bo že peti); včasih zaigramo kak remi s prijatelji in dobimo lestvico križev, ki nas ponese do zmage; ko preveč delam na vrtu, se potem pritožujem, da me boli križ (ali pa je to morda povezano s tem, da bo kmalu peti križ na mojih plečih); kadar se razjezim nad nečim, navadno naredim kar križ čez to; ob presečenju se mi izvije iz grla vzklik: »Križ božji!«; kakšen mornar bi se ravnal po Južnem ali Severnem križu – odvisno kam potuje.

Takoj za prvim pomenom je v našem slovarju naveden simbol krščanstva, kar kaže na ustaljenost in dolgo zgodovino tega pomena. Od tu tudi marsikateri pomen v naši vsakdanji govorici. In to ne v smislu odrešenja, veselja, ampak bolj kot simbol trpljenja in skrbi: vzeti križ na svoje rame, imeti križ z nekom.

Simbol križa je bil v resnici že dolgo časa pred krščanstvom povezan z različnimi verovanji, verjetno včasih tudi kakšnim vraževerjem, in sega vse tja v prazgodovino (zgornji paleolitik – morda kozmološko, v bronasti dobi morda simbol posvetitve, zlasti pri pokopih), kasneje npr. v starem Egiptu je predstavljal življenje (uporabljal se je pri čaščenju boga Atona) in tudi zaščito (podoba moškega, ki visi na križu, je bila postavljena na polja, da bi zaščitila

pridelke). To je seveda samo majhen delček predkrščanskega pomena in uporabe križa. Kot naprava pa je v rimskem času predstavljal orodje usmrtitve, mučenja (iz enega samega trama – *crux simplex* ali različne sestavljene vrste iz več tramov – *crux compacta*).

Od tu tudi za nas kristjane na eni strani simbol trpljenja (Jezusa mučijo in usmrtijo na križu), na drugi pa simbol veselja (Jezus smrt premaga z vstajenjem). Beseda križ se v Svetem pismu pojavi šele v Novi zavezi (v Stari zavezi

je govora samo o držanju križem rok), in sicer v Jezusovem pasijonu in v njegovih besedah (Mt 16,24), s katerimi se obrača na učence in jih pripravlja na svoje lastno trpljenje in tudi njihovo zaradi vere vanj: »Če hoče kdo iti za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj.« (prim. še Mr 8,34; Lk 9,23)

Kaj pomeni to danes za nas? Moja stara mama je imela navado reči, da Bog naloži vsakemu samo toliko težak križ, kolikor ga je zmožen nositi. Ko se sprašujemo, zakaj toliko trpljenja in gorja v našem življenju, v svetu, bi si morali biti v svesti, da je žal to del našega zemeljskega vsakdana. To je dejstvo, ki bi ga resnično morali sprejeti, da tako je, saj smo ljudje, čeprav sposobni čudovitih stvari, vendarle tudi sebična bitja, ki ne glede na vse povzročamo gorje. Nismo pa sami v tem trpljenju. Mnogi so že nosili svoj križ, ga nosijo in še bodo. Predvsem pa je v vsem tem z nami Jezus. Če je on, ki ni le človek, ampak tudi pravi Bog, sprejel to nase, da bi mi dosegli rešenje, kdo sem jaz, da bi zavračala njegovo pot odrešenja zame. Z njim sem tako povezana v veselju in trpljenju.

Mislím pa, da me teža križa uči empatije, razumevanja in usmiljenja do drugih. Težji je križ, večja je ljubezen do bližnjega. Ja?

Lea Bric

Na križišču

Ko pomislimo na križ se nam običajno pred očmi pojavi latinski križ, ki je sestavljen iz dveh črt, ki se sečeta pravokotno: ena gre od spodaj navzgor in druga iz leve proti desni, vzdolžna črta je daljša od prečne. Vendar tak križ ni bi prvi simbol križa, ki so ga uporabljali prvi kristjani, ampak se pojavi šele v 4. stoletju na območju zahodne Evrope. Prvi in v antiki bolj znani križ je imel podobo križa tau, ki ga Frančiškovi zelo dobro poznamo.

Zgodovinarji predvidevajo, da je izgled križa na katerem je bil Jezus križan bil takšne oblike. Oblika križa tau je bila običajna za napravo na kateri so izvajali križanja. Najverjetneje križanje na takšnem križu niti ni bila rimska iznajdba, ampak so jo že poznali stari Grki, ali pa celo Feničani in ostala antična ljudstva Bližnjega vzhoda. Zaradi kazni, ki je bila s križem povezana je imel v antični dobi simbol križa negativno noto, povezano s trpljenjem, kaznovanjem, porazom, kriminalom ...

Prej pa temu ni bilo tako. Simbol križa človeka spremlja vse od prazgodovinskih časov naprej. Prva znamenja križa so našli že v prazgodovinskih jamah, na prvih človeških slikah. Raziskovalci so si njihovo simboliko razlagali v povezavi z astrologijo in kozmologijo in človekovim raziskovanjem stvarstva in duhovnega sveta.

V bronasti dobi je imel simbol križa bolj posvetilno vlogo še zlasti v povezavi s pokopom. Sploh v tako imenovani kulturi žarnih grobišč, ki je bila značilna tudi za današnje slovensko ozemlje, so arheologi odkrili več obeskov v obliki sončnega križa.

Egipčani so simbol križa poznali kot hieroglif, ki je predstavljal življenje in se je uporabljal pri čaščenju boga Atona. V feničanski abecedi pa je simbol križa predstavljal črko

tau, ki jo so jo uporabljali fonem (glas) t in to je se je ohranilo vse do današnjih dni.

S krščanstvom pa je simbol križa postal simbol odrešenja, zmage nad zlom, obljubo večnega življenja ... V zgodovini so se ohranile premnoge zgodbe o bitkah, kjer so zmagovali v imenu in s simbolom križa.

Meni ena ljubših zgodovinskih zgodb prihaja iz mojih domačih krajev in govori o časih, ko je bila Vipavska dolina del velikega rimskega cesarstva. To je zgodba o bitki pri Mrzli reki oziroma ena od njenih različic. Med 5. in 6. septembrom leta 394 se je nekje na ravninah vipavske doline odvijal končni spopad državljanske vojne, ki se je odvijala med Evgenijem in Teodozijem. Evgenij je bil branilec stare poganske vere in starih rimskih vrednot, Teodozij pa je bil kristjan, znanilec novih časov. Evgenijeva vojska je krenila iz današnjega Milana s podporo senata, Teodozijeva pa je prišla iz Konstantinopla. Srečali sta se najverjetneje nekje v zgornji Vipavski dolini. Po brutalnem porazu prvega dne, ko je Teodozij bil že pripravljen na predajo ali umik, naj bi molil in med molitvijo imel razodetje, da če se bo boril v znamenju križa, bo zmagal. V spomin na to molitev danes nad vasjo Vrhpolje stoji Teodozijev križ. Naslednji dan sta se vojski spet spopadli in Teodozijeva molitev je bila uslišana, saj je zapihala silovita burja, ki je Evgenijevim vojakom zaustavljala puščice in kopija, Teodozijevi vojski pa pomagala. Ta zmaga Teodozija je pomenila zmago krščanstva v rimskem imperiju, tudi senatske družine so sprejele novo vero. Podoba, zgo-

dovina in kultura današnje Evrope bi bila brez te zmage danes zelo drugačna.

Takih zgodb lahko v zgodovini najdemo še zelo veliko. Pa tudi pričevanj kako so križi na verižici zaustavili kroglo in rešili življenje, znamenje križa na polju rešilo kmeta, pregnalo nepridiprave ... Vendar pri vsem tem ne smemo pozabiti, da kristjani ne častimo križa.

Nismo mali-kovalci, da bi bil križ za nas nek čudežen predmet, s posebno močjo. Proti

temu se je boril že Tertulijan in v svojih spisih pokazal zelo jasno ločnico med poganskim čaščenjem »kolov« in med krščanstvom, ki ima križ samo za simbol, pričo odrešenja. Žal pa se je tekom zgodovine simbol križa zlorabljal tudi v napačne namene, ki niso imeli nobene veze z simboliko, ki bi jo za kristjane moral imeti.

Danes pa se mi zdi, da je veliko ljudi, ki se križa na nek način boji. Že zdavnaj je križ odšel iz sten javnih stavb, šol ... Vedno, ko se kje postavi na novo ali se ga le obnovi, je cel kup debat ali s postavitvijo križa mogoče koga žalimo, mu kratimo pravice ... Še z jogurtov smo ga zbrisali, če se spomnite afere grškega jogurta trgovske verige. Vprašam se ali križ res moti toliko ljudi, ali pa kljub izpričanemu ateizmu njegova simbolika od slehernika zahteva premislek.

Križ ni konec, križ je začetek, in če je začetek, kakšno življenje zahteva od mene? Tudi sama nosim znamenje križa vedno s seboj, ne zato, ker bi častila znamenje ampak, da me vedno opominja kam želim.

Če hoče kdo hoditi za menoj, naj se odpove sebi in vzame svoj križ ter hodi za menoj. (Mr 8,34)

Kristina Vrčon Jejčič

Moj križ postaja lahek

Svetega Frančiška je že od začetka fasciniral križ. Srečanje s križem ga je nagovorilo. Pravzaprav ga je s križa nagovoril sam Jezus. Verjetno se zato na svoji poti za Križanim ni ustrašil ali otrešel manjših križev, ki so se počasi združevali v enega samega, tistega, ki mu ga je Bog blizu konca njegovega življenja vtisnil v telo - Kristusove rane. V tem letu, v času, ko nastaja članek, smo praznovali 800 let od dogodka, ko je Frančišek prejel stigme na gori La Verna.

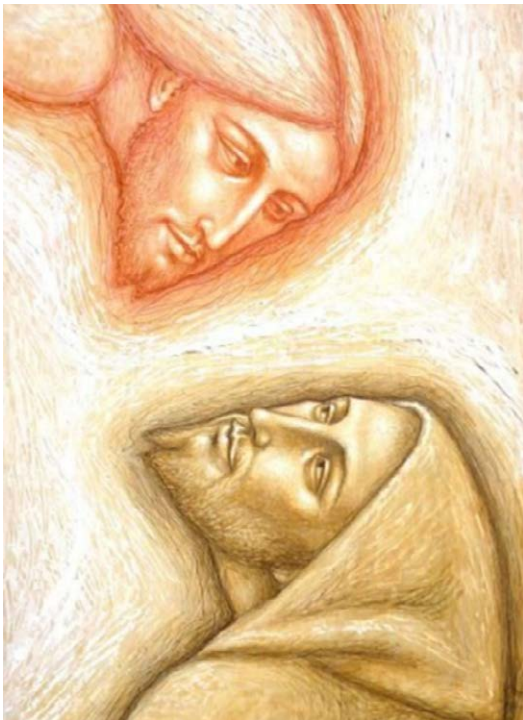

Kaj nam križ in rane našega Gospoda Jezusa Kristusa sporočajo za naše vsakdanje življenje bratov in sester v Frančiškovem svetnem redu?

Prvi namig lahko najdemo v 9. členu Vodila OFS: »Duhovnost bratov in sester OFS je življenjski načrt, usmerjen na Kristusovo osebo in hojo za njim, ni pa podroben načrt, ki bi ga bilo treba le uresničiti v praksi.«

Vemo, da je Bog vsakega ustvaril kot unikat. Edinstvena je torej tudi hoja vsakega od nas za Kristusom, ker to ni nek seznam opravil, ki jih moramo obkljukati, da nam bo ob koncu življenja Bog rekel, da smo bili pridni

in gremo zato lahko v nebesa. Obstajajo sicer določena navodila, Božje zapovedi, kako živeti ... je pa na nas, kako jih živimo in ali iščemo in upoštevamo Očetovo voljo. K temu nas spodbuja tudi naslednji, 10. člen v Vodilu: »Združeni z Jezusovo odrešilno pokorščino, ki je svojo voljo izročil v Očetove roke, naj zvesto izpolnjujejo svoje poklicne dolžnosti v raznih življenjskih okoliščinah. Posnemajo naj Kristusa, ubogega in križanega, in naj pričajo zanj tudi v težavah in preganjanju.«

Poklicne dolžnosti vsak živi drugače. Mati in oče sta poklicana živeti drugače, kot samske osebe, drugače kot posvečene osebe. Če pogledam na svoje, se zadnje čase sprašujem ali ni moja poklicna dolžnost lahko tudi to, da pridem tudi med tednom k maši vsak dan v isto župnijo, ne glede na to, da se mi pogosto zdi, da smo prisotni sami slepi, hromi, kruljavi in še brez posluha in se pogosto zalotim v notranjem dialogu (bolj monologu) z Go-

spodom, kdaj bo prenovil in polepšal svojo Cerkev, da ga bomo častili v Duhu in resnici in z vsem srcem, dušo in telesom, v nebeški harmoniji. Obenem me muči skušnjava, da bi naslednji dan, iz čiste potrošniške težnje, želje po lepšem doživetju, k maši zavila raje drugam, da bi se izognila slabostim sebe in drugih. Enkrat v teh dneh pa me je kar malo zadela misel, da so tudi ta čutenja eden od teh malih križev, ki jih je treba pač nositi in čakati, da na njih umrem sama sebi. Nagovarja me, da naj se trudim v malih stvareh posnemati Kristusa, da bi ga nekoč zmogla posnemati tudi v kakšni večji.

O posnemanju Kristusa pa nekaj pove še 10. člen iz Generalnih konstitucij OFS: »Kristus, ubog in križan«, zmagovalc smrti in od mrtvih vstali, največje razodetje Božje ljubezni do človeka, je »knjiga«, v kateri naj se bratje in sestre s posnemanjem sv. Frančiška učijo, zakaj in kako živeti, ljubiti in trpeti. V njem odkrivajo vrednost nasprotovanj zaradi pravičnosti ter smisel težav in križev vsakdanjega življenja. Z njim morejo sprejeti Očetovo voljo tudi v najtežjih okoliščinah in živeti v frančiškovskem duhu miru, v zavračanju slehernega nauka, ki nasprotuje človekovemu dostojanstvu.«

Posnemanje Kristusa vodi v smrt. Križ vodi v smrt. Tisti manjši vodijo v smrt naše volje, da se učimo prepuščati Očetovi, ko pa se več manjših združi v velikega v obliki trpljenja, recimo neozdravljive bolezni, ta vodi tudi v smrt našega telesa. Sestopa s križa ni, ko si enkrat na njem, je, tako kot za Jezusa, naslednja faza smrt. Navidezni nesmisel naše vere je v tem, da se nam te smrti ni treba bati in se je izogibati za vsako ceno, saj je nujna za to, da se lahko z Bogom srečamo iz oči v oči, takim, kot je, z Ljubeznijo, ki poganja in drži na tečajih celotno stvarstvo.

Bena Briški, OFS

Moj križ je rak

Rak – beseda s tremi črkami, ki je letos brutalno posegla v moje življenje in življenje moje družine. Križ – beseda, ki je koren za mnoge druge, tudi za križišče, a za nas kristjane nosi v sebi trpljenje in vstajenje. Med besedama rak in križ bi sama v tem trenutku lahko dala kar enačaj. Križ boleznim je drugačen od drugih, čeprav noben ni lahek.

Bolezen prestraši najprej tistega, ki dobi diagnozo, potem pa tudi domače, prijatelje, znanke, mimoidoče ... Bolezni se bojimo, bojimo se, kako pristopiti k nekomu, ki se sooča s tem križem. Bolni se naučimo, da nekateri tega ne zmorejo, na drugi strani pa nas mnogi res lepo presenetijo. Vsak med nami se z diagnozo, kakršno koli že, sooči drugače. Veliko je takih, ki jo skrivajo, sama sem ubrala čisto drugačno pot, ker sem tako pač čutila. Tega, da imam raka, ne skrivam, niti ne morem več, saj če bi me srečali, bi videli moj malce bolj bled obraz, večkrat tudi podočnjake, oči so brez trepalnic in z nekaj malega obrvi so drugačne, na glavi pa rutka, ker las ni več. Moja podoba v ogledalu je spremenjena, sama sebi se zdim neznanka. Ko grem po mestu, me marsikdo ne prepozna in potem sama hitro prekinem zadrego in rečem: »Saj me ne moreš poznati, ker imam novo frizuro.« Humor, včasih tudi črni, me rešuje.

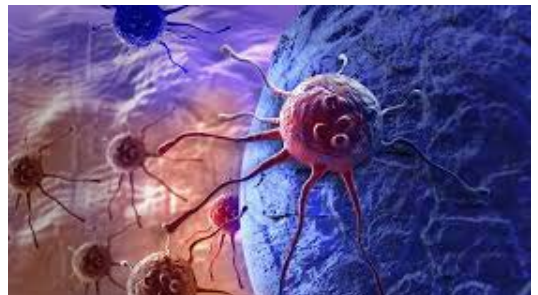
Bolezen me uči, da se moram poslušati, ker tako ali tako drugače ne gre. Ustavi me, položi v posteljo, pelje na sprehod, razveseli, ko je kakšen dober vmesni izvid. Težko je, ker sem bila ob diagnozi fizično pri močeh, zdaj pa moje moči pojenjajo, telo se bori, večkrat čutim nemoč. Ko se fizično slabo počutim, tudi glava dela po svoje in v nepravo smer. Bolezen se dotakne vsake celice mojega telesa in na plano spravi vse odtenke moje duše, žal tudi najbolj

črne. Večkrat se počutim, kot bi bila v tunelu, v čisti temi, potem zasveti luč; včasih je pot od enega tunela do drugega prijetno dolga, včasih prekratka, tuneli pa predolgi.

Zadnji mesec se mi je zdel moj križ neznosno težak. Boga sem prosila usmiljenja, milosti, pravič v življenju niti jokati nisem več mogla. Veliko sem se pogovarjala z Njim, vsi zakaji, ki so se prej skrivali, so prišli na plano – zakaj me tako kaznuje? Zakaj ne čutim več, da sem nošena v Njegovem naročju? Zakaj, zakaj, zakaj? Nešteto jih je bilo. In ko so utihnili, ko sem samo prosila za znamenja njegove Ljubezni, sem dobila kakšen prijazen sms, klic, obisk ... Bog deluje po ljudeh in to čutim, po ljudeh, ki so mi blizu, ki jih spoznavam v bolezni, po mojih zdravnicah, vseh, ki me priklaplajo na kemoterapijo, jemljejo kri ... Po ljudeh, ki jih poznam in tudi tistih, ki jih ne, pa vem, da molijo zame. Zato sem hvaležna, da zmorem svojo bolezen podeliti z drugimi. Zato v najbolj temnih trenutkih, ko padem pod težko križa, res čutim, kako mi ga mnogi pomagata nositi. Nikoli se vam ne bom mogla dovolj zahvaliti, naj vam bo Bog bogat plačnik. »Resnično, povem vam: Kar koli ste storili enemu od teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili.« (Mt, 25, 40)

Vsak med nami nosi svoj križ, vsak ima svojo težo. Če ga skrivamo pred drugimi, nam bodo težko pomagali. Tudi Jezus je krvavi pot potil ob množici – ni pomembno, koliko ga je samo opazovalo, pomembno je, da mu je pomagal Simon iz Cirene, da mu je Veronika obrisala pot z obraza ... Ni pomembno, kolikokrat pademo, pomembno je, da ponovno vstanemo. In s pomočjo ljudi, ki nam jih Bog pošilja na pot življenja, je to lažje. Zdaj to vem.

Mateja Feltrin Novljan

Najti svojo pot in služiti

Primož Lisjak je človek, ki zanimivo razmišlja. Pred vsem pa ima rad Boga. Predstavlja nam svoje življenje in življenje svoje družine. Upa si biti malo drugačen...

Za začetek nam povej nekaj o svoji družini. Z ženo imata že kar nekaj otrok.

Ja, z ženo sva pravkar praznovala sedemnajsto obletnico zakona. V teh letih nama je bilo podarjenih šest otrok, najstarejši ima petnajst let, najmlajša pa ima 8 mesecev.

Kje sta se spoznala?

Oba prihajava iz zelo vernih družin, tako da je bilo precej naravno, da sva se spoznala na duhovnih vajah, ki jih je za mlade v Stržišču vodil Vinko Kobal. Po nekaj letih takih občasnih srečevanj sva postala par in se pozneje poročila. Oboji starši so že prej redno hodili v Stržišče, tako da nama je bila s tem na nek način podarjena zelo podobna duhovnost, kar je bilo velik blagoslov za najin zakon. Že od samega začetka med nama praktično ni nesoglasij in truduva se, da bi živela za Boga, tako da je najino življenje prežeto z molitvijo in raznimi misijoni.

Menda tudi otroke šolata na domu...

Ja, pravkar sva začela deseto leto šolanja lastnih otrok. Prvi sin se je tako celotno osnovno šolo šolal na domu in sedaj obiskuje prvi letnik gimnazije. Trenutno tako na domu šolava enega šestošolca in enega prvošolca, doma pa so tudi mlajši otroci.

Kako vama to uspeva?

Mi imamo tako življenjsko situacijo, da imamo to možnost. Jaz sem kmet, tudi žena je v glavnem doma, kot ilustratorica pa lahko dela od doma. Kreditov nimamo, živimo skromneje. Če izstopiš iz življenjske tekme primerjanja in tekmovanja v posnemanju, če živiš uboštvo v smislu, da si en korak za ostalimi, potem marsikatera družbena norma odpade in lahko zaživiš v večji svobodi. O tem zelo dobro piše Rene Girard v knjigi Grešni kozel.

Spoznala sva se v samostanu v Vipavskem križu. Zakaj si rad prihajal k nam?

Brate kapucine sem spoznal po naključju, ker je bila žena iz sosednje vasi. Takoj me je pritegnilo vaše veselje, uboštvo, duhovnost, bratstvo... Dokaj redno sem se k vam umikal v dneve tišine, molitve in premišljanja in vas imel priložnost opazovati tudi v vsakdanjem življenju, pri sveti maši, v molitvi, med obroki, med običajnimi nesporazumi, nestrinjanji... Ja, zagotovo niste popolni, svetniki, s pogledom zgolj zamaknjenim v nebo. Ste pa žive

priče tega, da je kljub vaši veliki različnosti možno pristno bratstvo, če je le Kristus središče vaših življenj. V tistem času ste mi bili v veliko oporo pri življenjski formaciji. Pri vas sem doživel prvo močno izkušnjo Boga. Pri vas sem se srečal z Delavnicami molitve in življenja in duhovnostjo Ignacija Larrañage. Brez bratov kapucinov v tistih letih, danes ne bi bil to, kar sem.

Kljub temu pa nisi končal npr. v Frančiškovem tretjem redu, pač pa v Skupnosti Emanuel.

Ja, jaz nisem sam. Nisem otok. Z ženo sva eno, odgovorna tudi za otroke. Poleg tega pa se v vsakem kristjanu po srečanju s Kristusom prebudi notranja potreba po oznanjevanju. Skupnost Emanuel odgovarja na vse naše potrebe. Ljubezen do Kristusa v adoraciji, bratstvo, slavljenje in neskončne možnosti za misijon. Za vsakega se nekaj najde. Z ženo sva tako odgovorna za najstniški misijon, aktivna sva pa tudi v drugih ekipah, na drugih področjih. To je najin dom, tu sva doma.

In pri Emanuelu sem ugotovil, da so si različni duhovni tokovi lahko zelo podobni. Sam ne vidim bistvene razlike med duhovnostjo kapucinov (kot sem jo spoznal pri vas) in

duhovnostjo Skupnosti Emanuel. Če je Kristus središče, če je temelj molitev, potem med nami praktično ni razlik.

Vaša družina je številčna. Ali so otroci danes, ko se mladi pari vse manj odločajo za življenje, križ ali blagoslov?

Kratek odgovor bi bil verjetno križ. Sploh če otroke šolaš na domu, ti praktično okupirajo celoten dan. Kakršenkoli čas zase, za zakonca, je preredek in vedno plod načrtovanja.

Ampak mi smo otroci današnjega časa - časa, v katerem najrevnejši član družbe živi bolj užitkov polno življenje kot kralji v srednjem veku. Od hrane, obleke, naših stanovanj, prevozov, tehnologije, medicine... In ker nas nihče ni pripravil na to izobilje, mi zgolj sledimo svojim nagonom in se mu prepuščamo. Vsaka manjša neprijetnost se nam zdi že strašna krivica, vse kar nas oddaljuje od užitkov, pa je naš sovražnik. S takim odnosom do tega pa je zelo naravno, da je število rojstev takšno kot je.

C. S. Lewis v knjigi Vprašanje bolečine razmišlja o temu, da je Božji načrt za naše življenje boj, žrtev, darovanje. Da pa nas to ne bi zlomilo, nam je Bog dal drobne užitke, da nam osladijo dan - kozarec vina po večerji, karte s prijateljem, dobro kosilo... Ne morejo pa ti užitki postati smisel. Če jih zlorabimo, je rezultat zgolj nezadovoljstvo, večna lakota in

neutešljiva želja po še več. Kot pravi Ignacij Larranaga: »Mi smo neskončni vodnjaki, ki jih neskončno število končnosti nikoli ne bo moglo napolniti. Samo Neskončni lahko napolni neskončno globok vodnjak«.

Kaj zate pomeni križ?

Križ je neizogiben del življenja, po naravi se mu upiramo, Bog pa nam kaže kako pomemben je za naše življenje. Bolj kot je kdo blizu Bogu, večje križe ima. Jezus Kristus, Frančišek Asiški, pater Pij... Mi bi seveda raje sprejeli stigme kot tečno sosedo, to pa zato, ker pozabljamo, da je Bog neskončno dober in ljubeč in da je vsak naš križ izdelan po naši meri. Kadar sprejemam svoje križe, se mi zdi, da jih nimam, da je pred menoj ravna pot. Če pa se jim upiram, pa šele postanejo zares težki.

Še danes se pogosto spominjam dogodka, ko sem bil na praznovanju Vojka Gašperuta, invalidnega slikarja, ki slika z usti. Praznoval je štirideseto obletnico skoka v vodo, po katerem je ohromel. Praznoval je dogodek, brez katerega »danes ne bi bil to, kar je«.

Kakšno mesto ima molitev v vaši družini?

Molitev je temelj odnosa z Bogom. Pomembnejša od zakramentov ali česarkoli drugega. Je srce, ki je z Bogom. Naš način življenja nam omogoča, da tudi med tednom kdaj zjutraj slavimo, da skupaj molimo zvečer, da med dnevom otroke spominjava na Boga, jim kaževa na lepoto, stvari, dogodke, za katere so lahko hvaležni, da dogodke postavljava v pravo, Božjo perspektivo. Naša molitev je razgibana, sestavljena iz pesmi, spontanih zahval in prošenj, molitev po obrazcih...

Otroke uvajava v adoracijo, starejša tudi že samostojno molita rožni venec. Pomembno je, da osvojijo to intimno z Bogom.

Kakšno popotnico želiš dati svojim otrokom, oz. kako jih z ženo vzgajata? Kaj naj postanejo?

Koncil pravi, da smo vsi poklicani v svetost in tudi midva si za otroke želiva zgolj to, da bi postali sveti, da bi v svoji različnosti našli svoje poti, na katerih pa bi bil Bog središče njihovih življenj. Trudiva se, da bi jim privzgojila ljubezen do dela ter ljubezen do služenja.

Kaj bi svetoval današnjim mladim, ko obupujejo in pred seboj ne vidijo smisla?

Naj ne gledajo le nase. Naj se prostovoljno odpovejo življenju za lastne užitke, da niso sami sebi cilj. Naj »pospravijo svojo sobo« (kot bi rekel Jordan Peterson) in naj začnejo živeti za druge, naj pričnejo služiti. Naj postavijo Boga v središče svojih življenj in z majhnimi toda zvestimi koraki pričnejo osvajati intimno z Bogom.

Pogovarjal se je br. Vlado Kolenko

Križ(ani) Frančišek

LA VERNA 800

1224-2024 Osemsto let od stigem
svetega Frančiška

La Verna. Težko bi si predstavljali kraj bolj divje lepote. Niti starozavezni prerok si ne bi mogel izbrati bolj dramatičnega okolja za zavetišče, bolj primerne kraja za pogovor z Večnim.

Skale, ki so jih raztreščile in razmetale prдавne kataklizme, so 'Ubožca' spominjale na Kristusove rane. Je v te vrtoglave višine rinil Frančišek zato, da se je lahko povsem izgubil v Bogu? Mož, ki je bil z eno nogo že na onem svetu, je v sebi (namreč) skrival globoke prepade.

Malce nižje se odpira votlina, po kateri je moč narediti nekaj korakov. Na skalnatih tleh pod nogami leži železna rešetka: tu je imel ležišče. Nad skalovje se sklanjajo košata in visoka drevesa in blažijo grozo te samote, srebrnkaste breze se svetlikajo na temnem ozadju smrek. Korak, dva naprej, ko dež na lepem poneha, se odpre razgled na brezmejno pokrajino, ki je s svojimi rahlimi in neskončno pisanimi odtenki bržčas očarala tudi našega samotarja: nežno zeleni travniki, gozdovi, ki so jih že osmodile prve mrzle noči, da ognjeno plapolajo v žarkih zahajajočega sonca.

S številnimi pomisleki se lotevamo najbolj skrivnostnega trenutka v življenju Frančiška Asiškega. Marsikdo poreče, da je to tudi najbolj neverjeten trenutek, a po nekakšnem nerazložljivem protislovju smo mu prav zato, ker je tako malo verjeten, najbolj pripravljeni verjeti.

Pred votlino, v kateri je spal Frančišek, zija razpoka, obraščena z visokimi brezami, za katere se zdi, da rastejo tam le zato, da bi prikriale strašljivi prepad.

Lesena brv, položena čez brezno, omogoča prekoračiti globoki prepad, v katerega se ni

priporočljivo ozirati, če si nagnjen k vrtoglavici. Brv: dve deski nad prepadom. Na drugi strani ozka steza vodi na skalnato ploščad, ki jo je izbral Frančišek, da bi si na njej postavil zasilno zatočišče. Najnujnejša dela so opravili tovariši Leon, Angelo in Rufino.

Tam zgoraj je bil tako daleč od krajev, kjer so se zadrževali bratje, da ga ne bi nihče slišal, tudi če bi vpil na ves glas. Leon je po najboljših močeh - kot bdi mati nad otrokom - skrbel zanj, vendar samotarja, tako kot nihče drug, brez izrecnega dovoljenja ni smel zmotiti. Zjutraj mu je prinesel kos kruha in vrč vode. Opolnoči je naredil nekaj korakov po stezi

proti zavetišču in odžebiral prvo vrstico iz jutranje maše, če je Frančišek povzel za njim, je bil to znak, da sme brat Leon priti k njemu. Molk pa mu je jasno sporočal, naj se umakne.

Preostali čas je posvečal premišljevanju o Kristusovem trpljenju. Zavetišče se je spremenilo v drugo Golgoto, zakaj Frančišek je hotel deliti vse muke Kristusovega pasijona, jih začutiti z enako bolečino, se do kraja poistovetiti z Njim, kolikor je to pač v človekovi moči. Mar nista bili to popolna preobrazba in združitev v isti sapi oziroma sta se jima vsaj na las približali? Prosititi za ljubezen in prositi za bolečino, ki jo spremlja, saj se na križu zlivata v eno - koliko mistikov se je dotlej že trudilo, da bi ju dosegli!

Kaj vse se je dogajalo v votlini, kjer je Frančišek izkusil nezaslišano milost združitve s križanim Odrešenikom? O tem ne bi vedeli

ničesar, ko bi brat Leon k sreči ne prekršil stroge prepovedi in je zato marsikaj videl. Prav tako je slišal besede, ki bi morale ostati skrivnost. Bralec, ki mu je pri srcu čudežno, bo podrobnosti o vsem tem našel pri svetem Bonaventuri in njegovih Premišljevanjih o stigmah. 14. septembra, na dan povišanja svetega križa, se je sredi noči seraf z ognjenimi krili - kot bi priletel naravnost iz Izaije (6,2) -, noseč podobo križanega, spustil nad Frančiška, ki je premišljeval pred votlino, in mu v dlani vtisnil znamenja mučenja in vbod su-lice na desnem boku. Vsekakor drži, da so vsi okoliški prebivalci videli, kako je vrh La Verne sredi noči oblila svetloba, kot bi vstalo sonce.

Pa tudi brat Leon je videl, kako je z višine priletela ognjena krogla, se dotaknila Frančiškovega obraza in se nato vrnila na nebo.

Povzeto po knjigi: Julien Greenm, Frère François, 1983.

br. Jožef Mezeg

Vipavski križ RANE-STIGME

26. oktober 2024

(samostanska cerkev)

rožni venec za mir **9:30**

sv. maša **10:00**

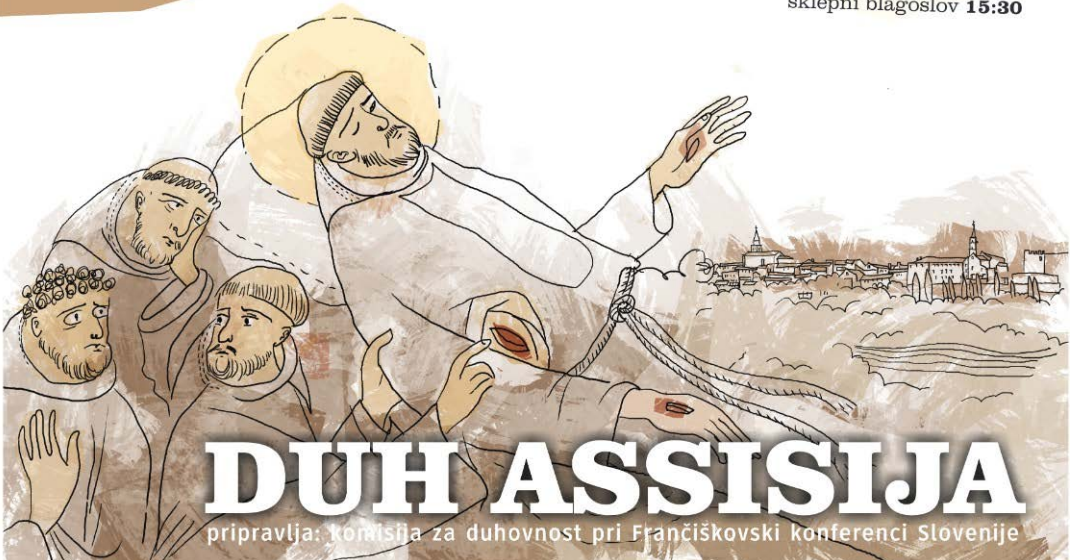
druženje ob kavi in čaju **11:30**

stigme sv. Frančiška in pričevanje **12:00**

kosilo **13:30**

sv. Frančišek poje **14:15**

sklepni blagoslov **15:30**

Vršni del

Trupejevo poldne

(1931m)

Letos nam je zima že zelo zgodaj, v prvi polovici septembra, pokazala svoje zobe. Pričakovati je sicer, da se bo sneg, ki je zapadel, v celoti stopil tudi na višjih vrhovih, a v primeru, da se to ne zgodi, je vedno dobro imeti na zalogi kak vrh, ki ga lahko obišeš tudi v takšnih razmerah, ko visokogorje (nad 2000 m) ni na razpolago brez posebnih znanj in opreme. Eden takih vrhov za je tudi Trupejevo poldne.

Trupejevo poldne je gora na mejnem grebenu v Karavankah. Ima zanimivo ime in sicer po domačiji, ki stoji na avstrijski strani. Opoldne je bilo sonce, gledajoč od kmetije, ravnano nad Trupejevim poldnevom in od tod ime gore. Ker je jesen čas, v katerem iščemo tudi zlatorumene macesnove gozdove, nam Trupejevo poldne ponuja tudi to. Vedno pa ponuja odlične razglede na Julijske

Alpe (posebej na Špik in celotno Martuljško skupino), saj je vrh neporaščen.

Nanj se bomo vzpeli iz vasi Srednji vrh, do katere pridemo z avtom preko Gozda Martuljka, kjer se odcepimo proti severu in poiščemo primerno parkirišče ob križišču cest. Tisti, ki ste že bili na ferati Hvadnik, boste ugotovili, da ste bili že tam prav blizu.

Pot je nezahtevna in dobro označena, do vrha imamo dve uri in pol. Najprej hodimo

Pogled na
avstrijsko stran

Martuljska skupina

mimo kmetij po cesti, kmalu pa se znajdemo v gozdu in na kolovozu, kjer se zlagoma vzpenjamo. Večino časa hodimo ob potoku Jerman, najprej v smeri proti severu, po slabi uri pa se naša pot obrne v smer vzhoda, kjer nadaljujemo po dolini imenovani Železnica. Ko bomo na jasi na svoji levi strani zagledali lovsko koč, je to približno pol poti po Žele-

Pogled nazaj -
izrazito izstopa Špik

znici. Nadaljujemo naravnost, z orientacijo in oznakami (pot je del Alpe Adria trail) ni težav, razen na enem travniku, ki ga prečimo in na

samem travniku ni oznak, našli jih bomo šele na drugi strani travnika.

Končno se pot obrne levo proti grebenu na katerega se začnemo strmeje vzpenjati, že od daleč na naši levi ugledamo tudi naš vrh, do katerega bomo prišli z vzhodne strani po grebenu. Zadnji metri poti zahtevajo večjo previdnost in izogibanje robu, saj se greben na severni strani intenzivno poseda v dolino.

Na vrhu nas pričakata velik križ in zvonček: eden bolj za verne, drugi bolj za vraževerne. Vse pa nas nagradijo izjemni razgledi, tako na Julijce kot na avstrijsko koroško stran, kjer vidimo npr. Dobrač.

Za tiste, ki bi si želeli celodnevne sprehoda obstaja možnost krožne poti čez Maloško poldne in Kresišče, kar pa sestop podaljša za dobro uro in pol.

br. Matej Nastran

**Izhodišče: Sredni vrh nad Gozdom
Martuljkom**

Višinska razlika po poti: 970 m

Vzpon: 2 ure 30 minut

Sestop: 2 uri

Zahtevnost: lahka označena pot

Prepustiti se Božji logiki

Na začetku moram reči, da mi je o svojem redovnem poklicu precej težje govoriti, kot ga živeti. Tega ne želim reči naduto ali prepogumno: vsekakor se zavedam svojih pomanjkljivosti, a človeško življenje, tudi tako "čudno" življenje – za merila in vrednote sodobnega sveta –, kot je življenje nas redovnikov, se odvija dokaj naravno, v marsičem povprečno, skrito. Ko pa ti postavijo vprašanje, zakaj si te tako odločil, kot si se, pa se postavlja predte skoraj nemogoča zahteva, da se scela utemeljiš, da ovrednotiš razloge in vzgibe, ki te peljejo po življenjski poti.

Povedal vam bom podobno, kot sta že zelo lepo povedala moja sobrata v frančiškanskem klerikatu, br. Andraž in br. Filip, in sicer, da na moji odločitvi ni bilo nič posebno veličanstvenega, nobenega velikega osebnega razodetja, nič gorečih grmov in viharjev, temveč le lahek šepet Božjega glasu, ki ti skozi leta mladosti tiho in nevsiljivo pošilja na pot ljudi, dogodke, talente, pa tudi preizkušnje in ranljivost, s katerimi ti hoče povedati, da je vredno živeti za kaj več kot le zase in za ta miljivi svet. To želi Bog nenazadnje povedati prav vsakemu izmed nas, ne le nam v duhovnih poklicih, temveč vsakemu kristjanu. Tako je naš redov-

ni poklic, kljub svoji posebni obliki, odpovedim in drugačnem načinu življenja, namenjen v prvi vrsti temu, da uresničimo ta temeljni poklic kristjana, ki je v sledenju Jezusovem evangeliju in v prijateljstvu z Bogom. Za nas, brate Frančiškovih redov, je naše prvotno poslanstvo, da ta poklic živimo v bratskih odnosih z našimi redovnimi sobrati, pa tudi v občestvu z vsemi Božjimi stvaritvami.

To občestvo, bratski in prijateljski odnosi v Cerкви, pa je bila ena osrednjih stvari, ki me je v mladosti nagovorila, da sem tudi po koncu osnovnošolskega verouka ostal veren. Prihajam namreč iz precej raznolike in sestavljene družine, ki je imela zelo različno versko prakso. Dandanes to dojemam kot blagoslov, saj sem tako imel priložnost spoznati razne možnosti in se v bistvu bolj svobodno odločiti. Zelo sem tudi hvaležen občestvu in župnikoma domačih župnij, na Škofljici in v Kosezah, da sem v njihovi sredi spoznal lepoto življenja v Cerкви. Frančiškane pa sem spoznaval najprej preko dela za skupno stvar, saj sem bil že od začetka srednje šole nedeljski mežnar

podružne cerkve na Rožniku. Že zelo kmalu me je njihov zgled in prijateljstvo nagovorilo, da sem v sebi začutil žejo po takem življenju, a sem kar nekaj let, do srede študentskih let, s to odločitvijo odlašal. Gotovo si je za določene življenjske odločitve potrebno vzeti premislek, toda nekako obžalujem, da za odločitev nisem zbral poguma prej, saj sem izhajal iz napačne perspektive: zelo sem se obremenjeval s svojimi napakami in skrbmi, ali sem za poklic primeren, namesto, da bi se prepustil voditi Božji logiki, ki nas obsipava z milostjo točno take kot smo. Mislim, da so mnogi mladi, ki čutijo duhovni poklic, velikokrat podobni meni in se preveč zanašajo na svoje sposobnosti oz. nesposobnosti.

Po teh nekaj letih, ki sem jih preživel pri frančiškanih, se moram strinjati z besedami br. Andraža iz prejšnje številke, da je naš poklic lep. Lep in milosten še posebej v tistih stvareh, ki se morda posvetnemu načinu dojemanja zdijo najmanj znosne ali celo nena ravne. Lepota ubošva je lahko denimo v tem, da nisem nikoli v skrbeh za svojo materialno stanje. Lepota pokorščine je pogosto v tem, da mnogih življenjskih odločitev ne potrebujem sprejeti sam. Naše življenje v celibatu in čistosti pa je velikokrat razlog, da ljudje lažje z

nami stopijo v zaupen odnos, se prej odprejo. Koliko gorja smo si v Cerkvi nakopali zaradi zločinov nas, njenih službenih predstavnikov, na tem področju, saj ti ranijo prav to zaupanje, ki bi moralo biti sveto. Največ lepote našega življenja pa doživljam v bratstvu, ki ga gradimo v samostanih bratje med seboj in v občestvu, ki ga gradimo z ljudi, ki prihajajo v naše cerkve in župnije. Gotovo lahko tudi na tem področju doživimo slabe izkušnje, drug drugemu prizadenemo rane ... Kdaj človek, še posebej pa redovnik, potrebuje tudi samoto, toda to je vse drugo kot osamljenost. Mislim, da je ta po pravici vedno bolj izpostavljena, kot ena velikih epidemij sodobnega sveta in gotovo je poslantvo Cerkve, da v tej luči gradi še trdnejše skupnosti. Tako iskreno mislim, da ima tudi redovništvo, kljub krizi, ki jo trenutno doživlja pri nas, še mesto in prihodnost v današnjem svetu. Sam razbiram kar nekaj znamenj za veselje: v postulaturi sem bil v formaciji pri frančiškanih sam, sedaj pa se veselim šestih sobratov na različnih stopnjah priprave.

Tako bi tudi jaz povabil vsakega fanta, ki v sebi čuti veselje do redovnega poklica, da sebi, meni in vsem bratom, še najbolj pa Bogu, to veselje pomnoži z odgovorom pre-roka Samuela: "Tukaj sem, ker si me klical!"

br. Domen Ilijaš

Ministrantske počitnice

Tudi letos so bile počitnice in po večini je bilo prav toplo, včasih še preveč. Ministranti imamo že v krvi, da se meseca avgusta nekaj zanimivega zgodi. Kraj je sicer bil isti kot lansko leto – Koprivnik, ki leži nad Bohinjem in je tam kakšna stopinja manj, kot v dolini in še manj, kot na Primorskem.

Dobili smo se na samostanskem dvorišču v Vipavskem Križu. Letos je bil datum malo zamaknjen, ker nismo pravočasno rezervirali župnišča. Dobra šola za naprej. Zato nas je iz našega kraja bilo malo, mnogo manj, kot po navadi. Odpeljali smo se proti Bohinju, kjer smo se srečali z ministranti iz Štepanje vasi. Iz

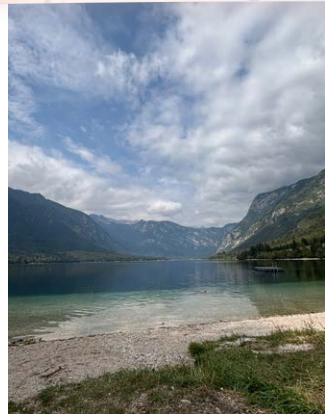
drugih krajev pa jih letos ni bilo. Večer smo sklenili z družabnimi igrami in molitvijo. Navidezno je dneva bilo konec, ampak v sobah pa še ne, saj smo se moralo pogovoriti še veliko stvari, o drugih in o sebi.

Jutra smo začeli z strahom, da bo na nas padel cerkveni zvon. Tako močno zvoni, da nas je vse prebudil. Kaj kmalu je sledila budnica br. Ambroža in zajtrk. Pri zajtrku smo pojedli veliko nutele in sladkega, kar je pač značilno za nas najstnike.

Letos je bila novost, da nam ni bilo potrebno skrbeti, kako bomo parkirali svoja vozila ob jezeru. Poslužili smo se novosti: v dolino smo se vsak dan odpravili s posebnim avtobusom, ki je bil za nas ministrante celo zastonj. Takšne vožnje časti občina Bohinjska Bistrica.

Prvi dan je bilo značilno bohinjsko vreme in smo dan preživeli ob gledanju filmov, za kar je poskrbel br. Domen in ob igranju družabnih iger kar v hiši. Precej se je ohladilo in Bog nas je blagoslavljal z dežjem. Na kakšen kratki sprehod se je dalo iti, vendar smo večinoma na to pozabili.

Drugi dan smo se z vlakom iz Bohinjske Bistrice odpeljali do Bleda. Tam je bil najprej pohod na bližnje hribe. Sploh nismo vedeli, da je kar nekaj razglednih

točk, kjer se na jezero in otok lepo vidi. No, to vedo tudi mnogi turisti, ki smo jih srečali na poti gor in dol. Včasih se je naredila kar kolona.

Sledilo je kopanje v jezeru. Najbolj pogumni smo plavalci do otoka in se pogreli na pomolu. Mogoče je za koga bil to kar zalogaj, vendar sta prevladala vztrajnost in pogum. Še bolj pogumni pa smo na jezeru plavalci pod zajlami v vodi, ki držijo boje, ki pomagajo veslačem, da se držijo proge. Nazaj grede je vlak imel zamudo, kot je to že v navadi in odpeljal nam je tudi zadnji avtobus. Pa je po nas prišel kombi in avto.

Nato smo se dva dneva hodili kopat na Bohinjsko jezero. Tam pa nam je že marsikaj znano. Splav, s katerega se skače v vodo, skala, ki je oddaljena malo bolj stran in iz katere smo pogumni, skupaj z br. Ambrožem, skakali v vodo. Kolikokrat smo skočili na ploč, ne izdamo.

Nekaj pa je letos bilo novega. Zaradi tako toplega poletja je bila voda v jezeru zares topla. Nič tistega brr na začetku. Lahko smo se tudi potopili in nas ni nič zeblo. Zato smo se v vodi lahko kar dolgo zadrževali. Fina so bila tudi kosila, ki jih je pripeljal br. Miro, tako da smo pri jezeru lahko ostali ves dan. Ko smo se hodili kopat, smo se zjutraj najprej ustavili pri cerkvi sv. Janeza v Ribčevem Lazu, kjer smo zmolili hvalnice. Tako smo imeli tudi duhovno moč za vse mogoče, kar je sledilo.

Ker se je v hiši, predvsem ob večerih pojavil nemir, ki so ga povzročali telefoni, smo le te ob večerih pospravili v škatlo. Tako smo lahko prej zaspali in spali bolj mirno. Ali pa tudi ne. Sledila je tudi kakšna »kazen«, da je kdo moral iti spat drugam.

Br. Jožef je poskrbel, da so bile naše molitve ubrane in da smo med vsakodnevno mašo zapeli tudi kakšno pesem. Tista o Don Bosku nam je še posebej ležala. Boljše kot br. Miro pa trenutno ne zna nihče kuhati...

Ob povratku domov smo se spet ustavili na Bledu, kjer smo srečali bivšega štepanjskega ministranta Justina. Obudili smo spomine, ko smo bili skupaj na duhovnih vajah in srečanjih.

Kot se za nas spodobi, smo se ustavili še na Brezjah in v tihi molitvi počastili našo nebeško mater Marijo. Želodčki pa so se potem napolnili v pizzeriji Mobicick, kjer bi nas že morali poznati.

Kam pa bomo šli prihodnje leto, pa še ne vemo...

Jan Brataševac

Pri sv. Patru Piju

Slovenski romarji smo od četrta, 29. avgusta do torška, 3. septembra, romali v San Giovanni Rotondo. Romanje so vodili bratje kapucini: Stane Bešter, Miha Sekolovnik in Marjan Potočnik ob vsestranski pomoči Marijine sestre Petre Mohorko.

Zastopani smo bili iz vseh slovenskih škofij. Romanja sta se udeležila in s svojim prispevkom obogatila tudi župnika Janez Mihelčič (župnik Čemšenika in Izlak) in Matej Dečman (župnik župnij v Trbovljah in Hrastniku) s svojimi župljani.

Večino bogoslužij in molitev, kot je besedno bogoslužje, križev pot, pot luči ter hvalnice in večernice, smo imeli romarji v priročnih knjižicah, v katerih so tudi opisi dogodkov iz življenja patra Pija, krajev na njegovi življenjski poti in krajev, v katerih smo se poleg San Giovanni Rotonda ustavljali.

Večina romarjev se je zbrala v Štepanji vasi, od koder smo se odpeljali ob štirih zjutraj. Po poti pa so se nam pridružili še romarji iz Ajdovščine in Ceste. Kljub veliki razdalji je čas na poti hitro mineval ob molitvi hvalnic, rožnem vencu in katehezah br. Miha. Prvi daljši romarski postanek s sveto mašo je bil v Lencianu, kraju evharističnega čudeža (iz 8. stoletja).

Petek je zaznamovalo celodnevno dogajanje v

San Giovanni Rotondo, najprej s sveto mašo v kapeli ob prvotni kripti p. Pija. Po maši smo si ogledali samostan s prostori, ki jih je zaznamoval s svojim življenjem p. Pij, staro in veliko cerkev sv. Marije Matere milosti Božje. Po katezezi br. Miha smo se podali v novo cerkev sv. Pija, evharistično kapelo in grob sv. Pija pod cerkvijo, ki je okrašen z mozaiki Marka Ivana Rupnika in sodelavcev centra Aletti. Popoldan smo se preiščevali Gospodov križev pot, ki se dviga po pobočju nad samostanom.

V soboto smo obiskali Pietrelcino, kraj rane mladosti in prve duhovniške službe p. Pija. Ob ogledih rojstne hiše, la torrette (stolpiča, kjer je p. Pij bival), cerkve sv. Ane in starih ulic smo se kar vživali v čas pred dobrimi stotimi leti, ko je te kraje zaznamoval p. Pij. V cerkvi sv. Ane smo ob krstnem kamnu, pri katerem je bil krščen p. Pij, obnovili krstne obljube. V Piani Romani v bližini Pietrelcine, kjer je družina Forgione obdelovala polja, smo obiskali kraj, kjer je p. Pij prejel nevidne stigme, v novi cerkvi sv. Pija pa smo se poglobljali v velikonočno skrivnost ob poti luči in mislih p. Pija.

V nedeljo nas je pot vodila na goro sv. Mihaela, najstarejše svetišče v zahodni Evropi, kjer se je v podzemni votlini leta 490 nadangel Mihael prikazal krajevnemu škofu. Votlino je leta 1216 obiskal tudi sv. Frančišek, ki se je s svojim značilnim križem v obliki »TAU« podpisal pri vhodu. P. Pij je imel poseben odnos s svojim angelom varuhom, še posebno češčenje

pa je gojil do nadangela Mihaela predvsem v svojem duhovnem boju z zlimi duhovi, ki so ga mučili vse življenje.

V ponedeljek nas je prevzel Bari, pristaniško mesto, kjer od 11. stoletja počivajo kosti najbolj spoštovanega svetnika med našimi vzhodnimi brati in sestrami ter najbolj znanega svetnika med otroki – sv. Nikolaja, oziroma Miklavža.

Zadnji dan romanja smo se vračali proti domu. Vmes smo se ustavili v Loretu, italijanskem Marijinem narodnem svetišču, kjer v kapeli znotraj cerkve hranijo zidove nazareške hišice. V kapeli se nahaja tudi podoba črne Marije. Brat Stane nas je še posebej za to priložnost naučil pesem Črna Madona (pesem je sicer posvečena Čenstohovski Mariji).

V popoldanskim urah smo prispeli v Padovo, kjer smo se zbrali v kapucinskem samostanu ob grobu patra Leopolda Mandića, ki je zavetnik spovednikov in od leta 2018 tudi zavetnik bolnikov z rakom.

Br. Stane je vsem bolnikom med romanji in v naših družinah ter tiste, ki smo jih na romanju še posebej priporočili, podelil blagoslov.

V atriju samostana smo si tudi razkrili skrite prijatelje, ki smo jih »izzrebali« prvi dan, in za katere smo molili in namenjali drobne pozornosti.

Ob bogatem šestdnevem romarskem programu ni manjkalo veselega razpoloženja, sklepanja prijateljstev, pogovorov z izmenjevanjem mnenj in izkušenj.

Vsak od nas se je vrnil z mnogimi vtisi in spomini, ki nas bodo bogatili še dolgo: podobe krajev, cerkva, novih in starih znancev in prijateljev, duhovnih nagovorov in služenja naših voditeljev in spremljevalcev.

Branko Nimac, stalni diakon

Oratorij Vipavski Križ 2024

Letos se je naš oratorij v Križu odvijal od 25. - 30. 8. Najprej so prišli najstniki, otroci so pa prišli dan kasneje in hitro začeli z učenjem letošnje himne.

Ponedeljek je tako minil z vriskanjem in tekom otrok po samostanskem dvorišču, najstniki pa so že opravili svoje služenje.

V torek smo imeli pohod do Fužin pri Ajdovščini, na katerem smo na točkah po poti morali dokazati svojo kreativnost, spretnost in hitrost. Po pohodu smo imeli tam tudi sveto mašo in otroci so po tem že odšli domov, med tem ko so najstniki imeli prosti čas, animatorji pa kratko refleksijo.

V sredo nas je na samostanskem drovišču pričakalo toplo sonce. Med otroškimi delavnicami pa so animatorje otrok in nekatere udeležence prevzeli zelo barvni spopadi. Že pred čudovito alabanso smo bili skoraj vsi čisti in v cerkvi plesali in prepevali našemu Bogu. Po odličnem kosilu kuharice je sledila vsakodnevna velika igra. Natekani udeleženci so se odpravili proti cerkvi, kjer je sledila sveta maša. Zvečer pa smo imeli animatorji z najstniki ponovno zelo lep večer in noč z Bogom na čaščenju, na katerem so se nam pridružili tudi nekateri starši, animatorji iz prejšnjih let in band, ki nam je igral.

V četrtek je potekal dan, ki ga marsikdo uvršča pod najboljše dneve – vodne igre! Po dramatizaciji o Jonu in delavnicah smo po alabansi pričeli z vodno veliko igro. Vsi premočeni in nasmejani smo se tekli preobleč in šli k maši. Po najstniškem prostem času smo se pričeli pripravljati na super zabavni večer, ki je prehitro minil.

V petek pa smo po dramatizaciji in delavnicah že odšli na alabanso (slavljenje in izpostavitve Najsvejšega). Zadnja letošnja alabansa, zadnja letošnja velika igra, zadnja letošnja maša,... Najbolje pa je bilo na koncu, ko smo vsi skupaj odšli na samostansko dvorišče in tam imeli postavljene mize z lubenico in ostalim sadjem, pecivom, čipsom, sladolednimi tablicami in ledenim čajem.

Mislím, da je letošnji oratorij minil zelo čudovito v zahvalo vsem našim voditeljem in br. Vladu, ki je ves teden imel z nami svete maše in kateheze za otroke.

Urška Brataševc

Ta čudoviti gozd tabor montessori

Tudi letos smo imeli tabor montessori v Kančevcih, tokrat od 8. do 12. avgusta.

Pripravljamo ga animatorji, ki so pred leti bili tudi sami udeleženci tabora, s. Zdenka, br. Stane in s. Petra. Že nekaj let se nam pridruži tudi ga. Elizabeta Kvas, mama brata Milana. To je čudovita priložnost za medgeneracijsko sodelovanje. Otroci in animatorji jo že dobro poznajo, zato jo vsi kličemo mama. Tisti, ki jo srečajo prvič, se zelo hitro zblížajo z njo, ker je odprta in materinska, polna praktičnih izkušenj. Pripravila je privlačeno delavnico, ki se je otroci z veseljem udeležijo. Letos je z nami šivala torbice; kot zanimivost povem, da si je ena deklica sešila osem torbic, s katerimi je razveselila celo družino.

Na taboru so otroci doživeli nepozabne trenutke, polne učenja, igre in raziskovanja.

Tabor je bil sestavljen iz:

- Katehez, kjer so otroci skozi Božjo besedo poglobljali svoj odnos z Gospodom, bližnjim in samim seboj. Dobili pa so tudi priložnost za razumevanje narave, ki jih obdaja.
- Življenja in raziskovanja v gozdu, kjer so spoznavali naravne zakone, živalski in rastlinski svet ter se učili pomembnosti ohranjanja okolja.
- Delavnic, ki so jim omogočile izražanje ustvarjalnosti, sodelovanje ter pridobivanje novih veščin, kot so pletenje in šivanje.
- En dan so preživeli v plezalnem parku v Bukovniškem jezeru. Tukaj so se otroci, animatorji in

voditelji preizkusili tudi v adrenalinskem parku. Ta izkušnja jim je ponudila priložnost za premaganje osebnih izzivov, krepitev poguma in medsebojnega zaupanja. Plezanje, premaganje ovir in iskanje ravnovesja na višini je bilo polno vznemirjenja in veselja. Ta izkušnja je krepila ekipnega duha, kajti ko se je nekdo zaplezal, se je hitro našel nekdo drug, ki je s prijaznimi in strpnimi navodili pomagal, da se je »odpelzal«, premagal oviro in tako postal bolj samozavesten in vesel.

- V tem prečudovitem okolju je tudi kapelica sv. Vida, ob kateri smo imeli sv. mašo. V tej naravni katedrali nam je bil Gospod zelo blizu v Božji besedi, pridigi br. Staneta, pesmi ... Naša srca so bila polna miru in medsebojne povezanosti.
- En večer smo se srečali ob ognju. Pekli smo hrenovke, prepevali pesmice, v tišini opazovali, kako nas prevzema ogenj in nas tiho povezuje med seboj.

Zahvaljujemo se vsem staršem za zaupanje in podporo, da so nam omogočili, da smo z otroki preživeli te čudovite dni v naravi. Njihova podpora nam daje možnost, da otrokom ponudimo bogate izkušnje in nepozabne spomine.

Voditelji in animatorji se veselimo ponovnega srečanja z otroki v Kančevcih, kajti tudi sama okolica daje priložnost za krepitev skupnosti, medsebojne povezanosti in ustvarjanje nepozabnih izkušenj.

s. Petra Mohorko, Marijina sestra

Letošnji redovniški dan je bil v sredo, 18. septembra, pri patrih frančiškanih na Sveti Gori pri Gorici. Na srečanju smo skupaj molili, prisluhnili razmišljanju o skupni molitvi ter pričevanjem o osebni molitvi. Smo namreč v letu priprave na jubilejno leto 2025. Papež Frančišek je zapisal: »Leto 2024 posvetimo veliki ‚simfoniji‘ molitve. Predvsem temu, da si povrnemo željo biti v Gospodovi navzočnosti, mu prisluhniti in se mu pokloniti. Poleg tega pa moliti in se Bogu zahvaliti za mnoge darove njegove ljubezni do nas in da bi hvalili njegovo delo v stvarstvu, ki vse zavezuje k spoštovanju ter h konkretnemu in odgovornemu delovanju za njegovo varovanje. Molitev kot glas, enega srca in ene duše‘

(prim. Apd 4,32), ki se kaže v solidarnosti in delitvi vsakdanjega kruha. Molitev, ki vsakemu moškemu in ženski na tem svetu omogoča, da se obrne k edinemu Bogu in mu izrazi, kar je skrito v skrivnosti srca. Molitev kot pot k svetosti, ki človeka vodi v kontemplacijo tudi sredi delovanja. Skratka, intenzivno leto molitve, v katerem se srca odprejo za sprejem obilja milosti, tako da, očenaš, molitev, ki nas jo je naučil Jezus, postane življenjski program vsakega njegovega učenca/ke.

Sestra Snežena Večko OSU, je v svojem podajanju o molitvi poudarila znano držo sv. Frančiška Asiškega, da je bil mož molitve, še več, »sv. Frančišek je bil molitev«.

O tem se veliko pogovarjamo in premišljujemo ob 800 letnici njegovih ran/stigem. Prav ob tem dogodku, ko je sv. Frančišek prejel Kristusove rane na svojem telesu, postaja »on sama molitev«.

Sv. Bonaventura, življenjepisec sv. Frančiška je zapisal: »... neko jutro okoli praznika povišanja sv. Križaje Frančišek molil na pobočju gore. Videl je, kako se bliža nekdo, podoben serafu, ki je imel šest blestečih in ognjenih peruti.... Ko je Frančišek to videl, je silno ostrmel. Njegovo srce je napolnila radost in veselje. Občutil je neizmerno veselje v blagem

Sveti Bonaventura

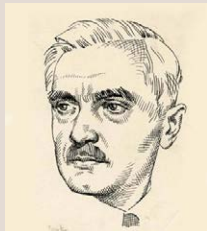
Bratje kapucini na redovniškem dnevu

molitvi. Občutil je neizmerno veselje v blagem

Kristusovem pogledu, ki se mu je prikazal tako zaupno. Ko pa ga je gledal kruto na križ pribitega, je sočutna bolečina prebadala njegovo dušo. Ko je videnje izginilo in je minil skrivnost in zaupen pogovor, je njegovo telo bilo na zunaj zaznamovano z znaki, po katerih mu je bilo telo podobno Križanemu. Bilo je, kakor da bi kdo z ognjem vžgal sveta znamenja. Takoj so se namreč pojavila na rokah in nogah znamenja žeblice: njihove glavice so se pokazale na dlaneh in na zgornji strani nog, njihove konice pa na drugi strani. Njegova desna stran je bila prebodena kakor s sulico in pokazala se je nezaceljena rdeča rana, iz katere je pogosto tekla sveta kri.»

Mene je pritegnil zapis **Franceta Bevka**,

slovenskega pisatelja, tega dogodka na La Verni v njegovi knjigi *Brat Frančišek*. Bevk je to zgodbo napisal leta 1926 v goriških zaporih. Svoje občutke o dneh, ki jih je preživel tam, je zapisal v posvetilu knjige svoji sopotnici Davorini: *“V največjem ponižanju življenja in v morju najglobljega trpljenja in strašne samote sem pisal to knjigo....”*

Pa prisluhnimo njegovim besedam o dogodku na La Verni:

Brat Leon je pogosto stal pred prepadom z besedami: „Gospod, odpri moje ustnice!“ - in ni dobil odgovora. Frančišek je postajal od dne do dne bolj duša, njegovega telesa skoraj ni bilo več spoznati, kakor da je izžarevalo, duša pa je rastle in zavzemala njegovo mesto.

Spanja ni poznal več. Ležal je v znak pred svojo kočjo in upiral oči kakor v zamaknjenih sanjah v nebo in doživljal trpljenje Kristusovo in skrivnost svetega Križa.

Glas Križanega v cerkvi pri sv. Damijanu mu je bil pokazal pot. Od tedaj so njegove misli neprestano visele na črnem lesu, v

svojem srcu je nosil petero svetih ran. Kadar je razmišljal o velikem trpljenju Križanega, je jokal. Svojim bratom je prepovedal stopati na bilke ali veje, če so bile slučajno položene v znamenju križa.

Približalo se je jutro k prazniku poveličanja svetega križa.

800 let Vtisnjenja ran sv. Frančišku na gori La Verni

Z razprostrtimi rokami je obnavljal Frančišek trpljenje Kristusovo in ječal v ponižnosti in iz vse moči srca besede iz prastare himne:

»O križ, ti zvesti križ, ti plemeniti, najplemenitejši od vseh dreves; ni gozda, ki bi rastle v njem enako drevo; drevo, ki je pognalo takšen cvet.«

To ni bil več brat svojih bratov, ne oče svojega reda, ne potujoči ubožec. Vse je izginilo. Vse trpljenje, vse želje, spomin na preteklost je ugasnil. Od telesa, ki se je spremenilo v okostnjak, sta gorela le obraz in srce.

Dasi je bilo mrzlo jutro v septembru, ni čutil ne mraza, ne vetra, ni videl lepote rjavih gozdov. Nad njim se je bočilo jasno nebo, oči ga niso videle. Gledale so dalje, nad zvezde... Izmed vseh želja njegovega telesa in njegove duše je ostala samo ena...

Duša je govorila:

„O Gospod Jezus Kristus. Prosim te milostno za dva daru, preden umrjem. Daj, da čutim v

svoji duši in na svojem telesu bolečino, ki si jo prestal ti, ko si za nas neskončno trpel. In drugič: Daj, da občutim v svojem srcu tisto neizmerno ljubezen, od katere si bil prešinj in ki te je nagnila, da si za nas grešnike toliko pretrpel!“

To ni bila molitev, bil je plamen srca, krik duše, strašna vročica neznanega, ki ni zemsko, in je trepetalo med njo in med zvezdami.

Kakor da so se božji prsti dotaknili strun, ki so bile napete med večnostjo in Frančiškovo dušo, je ta začutil, da bo uslišan. V polmrtvem telesu se je zganil smeh in spreletel ustnice. In se je zamaknil še bolj, njegova duša se je zatopila v občutek trpljenja tako živo, da je presunila vse atome njegovega telesa, ki niso bili več svoji gospodarji, ampak pokorni hlapci duše, ki je gospodovala nad njimi in jih gnetla pod svojimi rokami... Frančiškova duša, je bila tako tesno združena s predstavo Njegovega trpljenja, da se je iz ljubezni in usmiljenja spremenil v Jezusa...

Ležal je z razpetimi rokami in zrl. Zdelo se je, da mu srce ne bije več, ta plamen mu je gorel iz prsi. Tako je trpel...

Počasi se je dvignilo jutro, v daljavi, kakor srebro, kakor blesteči sneg, nebo se je pozlatilo, rožnata barva se je dvignila nad gorami na desno in na levo. Ta barva se je dvignila kakor pas in je nastala še druga, še tretja... Razdelile so se v šest ogromnih angelskih perutnic. In preden je mogel Frančišek dahniti od začudenja, ki je bilo podzavestno v sreči trpljenja, se je odtrgal od obzorja jutranje zarje angel in se z veliko naglico bližal k njemu. In je videl, da je nosil angel podobo Križanega na sebi in je dvoje perutnic dvignil nad glavo, z dvema je plaval, z dvema pa je pokrtil svoje telo.

Votline na gori

Frančiška je ob pogledu na angela in na Križanega spreletelo čustvo strahu božjega, veselja, potrnosti in začudenja. Občutil je neizmerno veselje nad tem, da ga je Kristus milostno uslišal, bil je žalosten, ko je videl pribitega Kristusa v vsem svojem telesnem in duševnem trpljenju pred seboj.

V tem trenutku je bila njegova misel na Kristusovo trpljenje najmočnejša, občutek njegovega fizičnega trpljenja največji. Roke so bile še vedno odprte proti nebu. Kristusove rane so se združile z njegovim telesom in tvorile po plamenih, ki so se prepletali med prikaznijo in njim, nerazdružno celoto. Bil je plamen ljubezni, v njem je ginil Frančišek kakor v pepelu...

Duša, ki je obvladala Frančiškovo telo s skrivnostjo, človeškemu razumu neznano, je odprla meso in zaznamovala Frančiškovo telo na petih mestih, na rokah, na nogah, na prsih z živo rano in krvjo...

Angel je izginil. Znamenja Kristusovega trpljenja na Frančiškovem telesu so ostala. Ko je izginilo dušno zamaknjenje in je videl Frančišek, da teče kri iz njegovih ran, ki so ga bolele, je jokal od blaženosti.

br. Placid Prša

Se želite pridružiti Molitveni navezi za dobre družine in duhovne poklice? Preprosto. Pišite na sedež province: **Slovenska kapucinska provinca**, Mekinčeva 3, 1000 Ljubljana; na elektronski naslov: **kapucini.provencialat@rkc.si** ali pa na spletni strani: **www.kapucini.si/poslanstvo/molitvena-naveza-za-dobre-druzine-in-duhovne-poklice/** najdete obrazec za vpis in ga izpolnite.

Križ – ljubezen na vsakem koraku

Gospod je na križu.

V popolni tišini.

Okrog Njega vlada mir,

v Njem pa je sama ljubezen.

Ne skrbite.

Za goro je zarja.

*Življenje je premagalo smrt
in nad temo bo zavladala luč.*

Upanje je pribito na ločnici.

In na koncu bo samo Ljubezen.

Ignacio Larrañaga

Zakaj ta križ? Zakaj me tako neizmerno privlači, da bi lahko ure in ure zrla vanj? Kaj je v tem razpelu tako skrivnostnega, tako globoko navdihujočega? Kaj je na tem križu, da se ga ne morem naveličati, da me vedno znova prevzame in napolni?

Križ je z menoj, odkar pomnim. Spominjam se prvega romanja na Sveto Goro, ko mi je mama, še majhni deklici, nežno položila križ v roke in rekla: „Ponesi ga Nebeški Materi.“ Bil je droben, izdelan iz dveh leskovih vejic, prepleten s travnatimi bilkami in okrašen s pomladnimi rožami. Z vso skrbnostjo sem ga nosila k Mariji, ga stiskala v svojih majhnih rokah in v srcu čutila njegovo neizmerno moč.

Preizkušenj me je strah, težko jih sprejemam, toda Jezus na križu vse to ve, in ko začutim njegov objem in šepet: »Ne boj se, s teboj sem, jaz sem s teboj,« takrat verjamem, da sem v objemu Ljubezni.

Vir: Freepik

V križu je ljubezen, globlja od vsake besede, vem, da mi daje smer, smisel in upanje. To vero v blagoslov križa želim prenašati naprej. Z možem sva se ob vsakem odhodu in snidenju pokrižala in tudi najine otroke od njihovega rojstva vsakič pokrižam in jih zupam v varstvo Očetu. Vedno nas spremlja križ.

Hvaležnost me preveva, ko spremljam odraščanje svojih vnukov in mi srce zaigra, ko me prosijo, da jih pokrižam pred spanjem ali ob odhodu. Vidim, kako se jim zasvetijo oči, ko jim zarišem križ na čelo. V njih se že prebujajo posebni občutki, da je križ nekaj posebnega, in opazujem, kako ga iščejo v vsakdanjem življenju. Na sprehodu opazijo križ na cesti, kjer se dve črti prečkata, vidijo ga v oblakih, ki tvorijo križ, ali v prekrizanih bilkah na travniku. Moje srce prekipeva od hvaležnosti Bogu, ko vidim, kako se v njihovih srcih prebujata ta posebna vez, ki tudi meni daje moč skozi vse življenje.

Zakaj ta križ? Morda je odgovor v preprosti, a globoki resnici, ki jo nosi – simbol ljubezni, upanja in odrešenja, ki nas vodi skozi vse preizkušnje. Križ ni zgolj predmet, temveč živa priča vere, ki se prenaša iz roda v rod, z dotikom, s pogledom, z molitvijo. Križ je več kot simbol – je moč, ki nas združuje in vodi, je opora, ko je težko, in luč, ko je temno. Z njim v srcu vem, da nikoli nismo sami, saj po križu prihaja blagoslov in odrešenje za vse nas.

Boža Čuk

Vir: Pexels

Br. Roland Daigle

Le dan pred svojim 73. rojstnim dnevom se je s sestro smrtjo srečal naš upokojeni ameriški kapucinski misijonar na Japonskem, brat Roland Daigle. Rodil se je kot sedmi otrok v družino druge generacije francosko govorečih kanadskih priseljencev v Ameriko. Njegova francosko – ameriška narava mu je omogočala, da je iz vsakega samostana, kamor je bil poslan, naredil pravi in prijeten dom za vsakogar, najprej seveda za brate, ter vse brate za svoje resnične brate. Roland je rad jedel, govoril in se smejal, rad je pripovedoval zgodbe in obujal spomine.

Poleg družine imajo francoski Američani radi Cerkev. Svoje življenje so osredotočili okoli cerkvene dejavnosti in če je eden od njihovih sinov ali hčera postal duhovnik ali sestra, so bili navdušeni. Roland in eden od njegovih bratov sta bila duhovnika. Ljubil je Cerkev in dajal vse svoje življenje Cerkvi in Redu. Čutil je, da je najprej brat kapucin, nato pa je kot brat bil tudi duhovnik. Poskušal je narediti svoje pridige zanimive in vsak dan je v svojo mašo dal svoje srce.

V mladosti je med delom v tekstilni tovarni študiral tudi psihologijo in iz nje diplomiral leta 1975. Kratek čas je bil škofijski bogoslovec, a ga je vleklo v Frančiškove redove. Zadnji dan avgusta 1977 je vstopil v kapucinski red, septembra 1982 izrekel večne zaobljube, 1984 pa je bil posvečen v duhovnika. Po letu delovanja na ameriških tleh je bil poslan za misijonarja na Japonsko, za 31 let. Po dveh letih učenja japonščine je deloval v mestih Awase, Futenma, Koza in Maehara. Da bi oznanjal evangelij, je premagal tako jezikovne ovire in kulturne razlike - japonsko zadržanost naspro-

ti Rolandovi ameriško francoski odprtosti. »Veliko katoličanov na Okinawi dolguje svojo vero zgledu in služenju brata Rolanda!«, je ob smrti zapisal njegov dolgoletni sodelavec v škofiji Naha, kapucinski škof Berndt.

Dve mandata je tudi vodil vse kapucine na Japonskem, nato pa je postal vojaški kaplan v tamkajšnjih vojaških bazah, do leta 2016, ko je že na drugem poslanstvu na otoku Guamu. Leta 2019 je kot duhovni pomočnik v tamkajšnji župniji preživel srčni infarkt, ki ga je prisilil v vrnitev v ZDA. Njegova naslednja postojanka je bila najprej Maine, nato pa Beacon.

Ves čas ga je odlikovala velika ljubezen, najprej do domačih, nato bratov kapucinov, bratov in sester katoličanov, vseh ljudi, domovine. Bil je zelo nadarjen tudi kot mizar in krojač samouk. Veliko samostanov je opremil z lastnoročno izdelanim pohištvom, sešil mnogo habitov in jih tudi popravljaj. Imel je izreden čut, da je našel pravega mojstra za vsako delo. Rad pa je tudi dobro jedel in bil je nadarjen tudi kot kuhar. Znan je bil tudi po lastnoročno skuhanih Božičnih obedih za vse duhovnike na Okinawi.

Ko je leta 2002 razmišljal o svoji poklicnosti, je brat Roland dejal: »Ko pomislim na svoje kapucinsko življenje, si ne morem predstavljati ničesar, kar bi mi bolj ustrezalo: življenje, polno ljubezni, skupnosti in edinostvenih priložnosti!«

brat
frančišek
https://www.franciskani.si/?page_id=383

OFS pokaže tudi, kako je bilo pri svečani predaji ikone Kraljice Frančiškove družine. Pa še nekaj utrinkov s tabora OFS mariborske pokrajine.

Kot po navadi nam rubrika Iz naših družin prinaša novice iz dogajanja po Sloveniji.

V Assisiju so se zbrali frančiškanski ponovinci iz vse Evrope in skupaj razmišljali o sedanjosti in prihodnosti.

Sveta dežela še vedno krvavi, zato molimo za mir tam in drugod po svetu.

Pozabljene spretnosti pa nam prikažejo, kako pripraviti Metin sirup, da se bomo bolj zdravo osvežili.

Želim vam prijetno branje!

br. Janez Papa

MED NAMI
Duh Assisija in Brezmadežna
<http://minoriti.rkc.si/ponudba/revija-med-nami>

V reviji Med nami začnemo s to številko štiri sklope, ki se nanašajo na bogoslužje oz. svetost liturgičnega prostora: vstop v svetost liturgičnega prostora, miza Besede, miza Kruha in poslanstvo. Vstop v svetost prostora je vsebina pričujoče številke.

Že v uvodniku avtor razširi pojem svetosti poleg prostora tudi na občestvo – Cerkev in na svetost notranjega sveta naših bližnjih do te mere, da pravi, da bi bilo treba pred notranjostjo sočloveka, tako kot pred Najsvetejšim v cerkvi, poklekniti.

P. Anton Borovnjak izhaja iz dejstva, da prvi kristjani niso imeli posebnih prostorov za zbiranje ob molitvi, saj so se zbirali na domovih vernikov, cerkve so začeli graditi šele po letu 313, ko je postalo krščanstvo dovoljeno. Poudari, da kamnito svetišče nič ne pomaga, če nismo sami živo svetišče Boga. Cecilija Oblonšek nam predstavi pesem, ki vernike ,uglasi' z glasovi drugih vernikov, s svojim sporočilom pa njihova srca vpelje v skrivnost, ki se obhaja. Osredotoči se

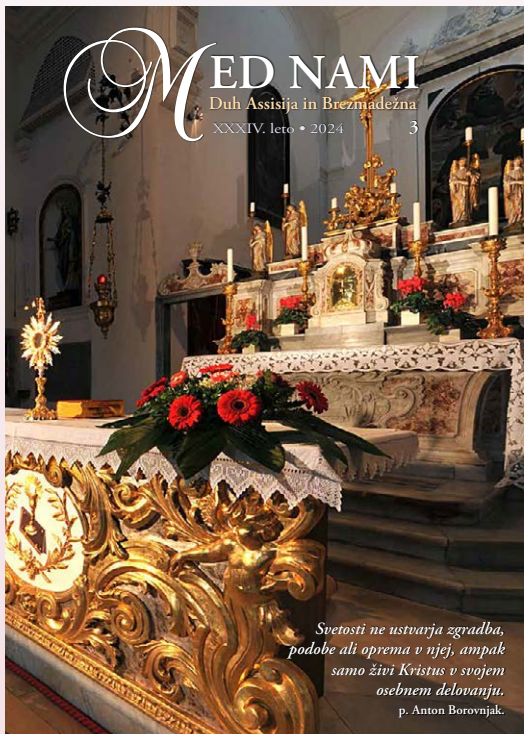

Dolgo vroče poletje je dodobra ogrelo ozračje in verjetno že vsi nestrpnostno pričakujemo jesensko svežino. Letošnji september obhajamo 800-letnico vtisnjenja ran sv. Frančišku, ko je molil in prosil, da bi smel občutiti tisto ljubezen, s katero je Jezus odrešil svet. In prejel je Kristusove rane, da je začutil ogenj božje ljubezni.

V rubriki Frančiškova duhovnost preberite razmišljanje, ki ga je pripravil Slavko Žižek OFS o ranah v družini.

Naša evangelizacija vam prinaša dve kahtezi OFS, za september in oktober: prva govori o vtisnjenju ran sv. Frančišku, druga pa o čuječnosti do bratov in sester.

V koledarju si označite 26. oktober, ko bo v Vipavskem križu srečanje Duh Assisija. Rubrika

Svetosti ne ustvarja zgradba, podobe ali oprema v njej, ampak samo živi Kristus v svojem osebnem delovanju.
p. Anton Borovnjak.

na vstopni spev, zaklad Cerkve, s katerega bi bilo treba obrisati prah, da bi zažarel v vsem sijaju.

Papež Frančišek nas spodbuja, naj širimo evharistično kulturo, ki je »zmožna navdihniti moške in ženske dobre volje na področjih karitativnosti, solidarnosti, miru, družine in skrbi za stvarstvo«.

Svetopisemske ikone je rubrika, ki zajema iz globin Knjige knjig in iz nje v vsaki številki črpa Matjaž Celarc ter nam postreže s kruhom Božje besede: povede nas na kraj, kjer se je z Bogom srečal Mojzes in tudi na prag svetišča, kjer je prerok Izaija ugotovil, da je vstop v prostor svetega omogočen ponižnim, ki sprejmejo očiščenje in nadaljnje poslanstvo (Iz 6,1–8). Razmišlja tudi o vratih, skozi katera vstopa Božje veličastvo, obenem pa nudijo vsem Izraelovim rodovom in narodom dostop do Božje svetosti.

Sestre klarise nas opominjajo: »Ko vstopaš v cerkev – Božji hram, premisli, kdo prebiva tam.

Tu Stvarnik zemlje je, neba. A je največkrat čisto sam – ti pa ne veš, ne kod ne kam bi šel, da bi srcé umiril, da bi resnično ljubljen bil.«

V pogovoru se nam predstavi letošnji zlatomašnik p. Emil Križan, ki že veliko več kot petdeset let vstopa v svetost cerkvenega prostora, saj je od ranega otroštva vsak dan najprej ministriral, potem pa še drugače slavil Gospoda, zadnjih petdeset let kot duhovnik – redovnik minorit.

V rubriki Brezmadežna se preselimo na Poljsko, v taborišče Auschwitz, kjer je bila slovesnost ob obletnici smrti svetega Maksimilijana Kolbeja, ki je s svojim življenjem pokazal, da ni ljubezni brez žrtve.

Na osrednjo temo so uglašeni tudi »Biseri molitve«, kot tudi rubriki Otroci med nami in Razvedrilo z Gospodom.

Letos praznujemo tretjo izmed petih Frančiškovih obletnic, 800-letnico vtisnjenja ran sv. Frančišku. P. Igor Salmič v pregledu upodobitev tega dogodka skrbno predstavi razlike v razumevanju čudeža Božjega dotika s Frančiškom.

Ob obisku Grenlandije nam isti avtor razbije predsodke o tem, da tam na severu živijo samo severni medvedi in jeleni. O ne, tudi minoriti so tam, vsaj občasno, v skrbi za Božje ljudstvo, da z njimi posvečujejo sebe in slavijo Gospoda. Tokrat je bil s p. Tomažem Majcnom tam tudi p. Igor.

Ostane še voščilo ob prazniku svetega Frančiška:

Naj bo praznik sv. Frančiška Asiškega dan zbranosti in molitve pri evharistiji. Naj se po vseh nas uresničuje praznična mašna prošnja: „Po tvoji milosti je naš serafinski oče Frančišek Asiški postal podoben Jezusu Kristusu v uboštvu in ponižnosti. Naj hodimo po isti poti za tvojim Sinom in naj se združujemo s teboj v veseli ljubezni.“

Doroteja Emeršič

Vrhovni kapitelj bratov kapucinov

Od 26. avgusta do 15. septembra se je 173 bratov kapitularjev, torej provincialov, kustosov, kot tudi izvoljenih ali imenovanih bratov poslancev iz 100 držav sveta zbralo v našem kolegiju v Rimu. To je tam, kjer običajno naši bratje iz celega sveta bivajo v času študija v Rimu. Pri kapitlju je pomagalo še približno 45 bratov, ki so skrbeli za nemoten potek kapitlja kot tehniki, prevajalci, liturgisti, tajniki...

Vrhovni kapitelj je dogodek celotnega Reda, ne le zbranih bratov v Rimu, ki je bil prek sodobne tehnologije bolj približan vsem bratom. Uvodno mašo je daroval nadškof, br Paolo Martinelli, apostolski vikar Južne Arabije, ki je v pridigi med drugim izpostavil vrhovni kapitelj kot »znamenje in orodje enotnosti in solidarnosti«. Po evharistiji je sledila procesija v dvorano, kjer je zbrane najprej nagovoril kardinal, br. Raniero Cantalamessa. Slednji je v svojem nagovoru spodbujal, da je kljub težkim razmeram potrebno vztrajati v oznanjevanju evangelija, kot bratje kapucini, saj je Gospod obljubil: »Jaz sem z vami!« Sledilo je obširno poročilo vrhovnega predstojnika br. Roberta Genuina o življenju in delovanju Reda v preteklem mandatu. Izpostavil je, kako se spreminja število bratov, pa tudi velike spremembe na področju preoblikovanja Reda, oz. njegovih provinc, konferenc... Sledila je razprava o poročilu po konferencah. Po poročilu vrhovnega ekonomista je br. Roberto odprl razpravo o vlogi vrhovnih svetovalcev. Na tem kapitlju so namreč prvič izvolili desetčlanski vrhovni svet. Predstavljena pa je bila tudi nova knjiga o naših svetih bratih. Zadnjega avgusta se je Vatikan odel v kostanjevo rjave barve, saj je papež sprejel približno 220 bratov kapucinov, članov in sodelavcev obhajanja kapitlja. Papež nas je v uvodu označil za dobre

spovednike, v nagovoru pa nas pohvalil in spodbudil, da v tem vztrajamo in sicer v treh stvareh: bratstvu, razpoložljivosti, da gremo tja, kamor nihče noče ter zavezanosti za mir – »ljudski bratje«. Na koncu je zbrane blagoslovil in vsakega posebej pozdravil. Po dnevu počitka je sledil nagovor br. Maura Johrija, o prestopanju praga k bratskemu sodelovanju. Najprej je tematiko zgodovinsko orisal, v luči vrhovnih kapitljev, plenarnih svetov in drugih priložnosti, kako so ta srečanja poglobila vpogled v to. Nato je potrebnost sodelovanja podkrepil s tremi točkami.

1. Okrepitev kapucinske bratske navzočnosti na področjih, kjer je le ta oslabela in je celo v nevarnosti, da izgine.

2. pričevati frančiškovo bratstvo v medkulturni družbi našega časa in

3. z našo obliko življenja prispevati k novi evangelizaciji.

Obširno je predstavil tako sadove kot izzive dosedanjega sodelovanja znotraj našega Reda, zlasti v mednarodnih bratstvih sv. Lovrenca Brindiškega. Sledil je volilni dan, ko so bratje ponovno izvolili br. Roberta za vrhovnega predstojnika. Po čestitkah je slednji daroval mašo, pri kateri so glavni somaševalci in mašni strežniki bili bratje - tehnični sodelavci kapitlja, kot znak priznanja in hvaležnosti za njihovo delo. Br. Roberto se je v pridigi nalonil na Gregorja Velikega, saj je bil izvoljen

na njegov god. Nato so se bratje podali na področje sodelovanja v misijonih (podobno kot pri Mauru Jöhriu,) ter na področje pravičnosti, miru in ohranitve stvarstva. Na kapitlju so bili v nov, razširjen, vrhovni svet izvoljeni tudi novi svetovalci ter izmed teh deset bratov nov vrhovni vikar reda, brazilski br. Silvio do Socorro de Almeida Pereira. Po razpravi o raznih temah, pomembnih za naš Red, ter sprejetju zaključnih sklepov, so se podali tudi na romanje v Assisi in na La Verno.

Novi kapucinski škof

Za novega škofa škofije Huarez v Peruju je papež imenoval našega brata Antonia Alarcóna Gómeza, predstojnika samostana San Pedro in župnijskega vikarja San Pedro in Chorrillos (Lima).

Brat Jose se je rodil leta 1965 v Limi. Leta 1990 je imel večne zaobljube, kasneje je diplomiral na katoliški univerzi in bil leta 1993 posvečen v duhovnika. Nato je opravljal različne službe v kapucinskem Redu in škofiji, med drugim je bil ekonom province, župnik, škofijski ekonom in škofijski vikar za posvečeno življenje.

Izjave na 57. zasedanju Sveta OZN za človekove pravice

Svet za človekove pravice se je sestel na 57. zasedanju med 9. septembrom in 9. oktobrom 2024. Tokrat je FI izpostavil Honduras, ki kljub sprejetim zavezam še vedno uporablja koks i premog v termoelektrarnah in brutalno zatira vse nasprotnike tega početja, še njihove voditelje. Glavnega so celo ubili. Od države se zahteva, da se nemudoma vrne k izpolnjevanju zavez in spoštovanju človekovih pravic.

Na tapeti je tudi neizmerno s težkimi kovinami, pesticidi in ostalimi kemikalijami onesnažena Gvatemala, kar ogroža zdravje in kvaliteto življenja vseh, pa tudi obstoj avtohtonih ljudstev. FI zahteva takojšnjo izpolnjevanje okoljskih zakonov. Organizacija se prav tako strinja z generalnim sekretarjem OZN, da izguba in škode, ki jo povzročajo podnebne spremembe daleč presegajo materialno uničenje in globoko vplivajo na

človekovo dostojanstvo, kulturno identiteto in čustveno blaginjo. FI s podobno mislečimi organizacijami poudarja pomembno vlogo verskih skupnosti pri zaznavanju in odzivanju na te škode in izgube ter zahteva, da se slednje bolj vključi v reševanje teh težav. Tudi Šri Lanka, ki je že dalj časa pod našim drobnogledom, ni izpolnila naših zahtev. V Kolumbijo so iz Venezuele pribežali kar trije od sedmih milijonov venezuelskih beguncev. Kolumbijska vlada je 70% od teh sicer izdala dovoljenje za bivanje, a v tej državi se soočajo z mnogimi kršitvami svojih pravic, izkoriščanji,

nedostopnostjo zdravstvene oskrbe... FI je pred kratkim obiskal tri frančiškove skupine, ki jim veliko pomagajo.

Nevidni stroški podnebnih sprememb

Kljub več desetletjem opozoril so se ta vprašanja šele nedavno začela resno obravnavati, vendar zelo oklevajoče. FI želi ta proces močno pospešiti, zato je ob robu 56.

zasedanja Sveta OZN za človekove pravice organizirala stranski dogodek na to temo. Izkazalo se je, da je to področje ovito v dolgoletno meglo nejasnosti, ki omejuje ali celo onemogoča konkretne ukrepe. To meglo bo vsekakor treba čim prej pregnati, sicer se bo škoda samo še povečevala. Pri tem močno računajo na sodelovanje verskih skupnosti.

Na 56. zasedanju, ki je potekalo med 17. junijem in 12. julijem, je FI Svetu OZN predložila naslednje pripombe: Mehiki v zvezi z reševanjem migracij svetujejo, naj vojska umakne svojo vlogo iz policijskih sil in naj država pregleda zakon o migracijah. Podobno so glede migrantov pozvali tudi Združeno kraljestvo, ki še vedno ne uresničuje odločb svojih sodišč glede tega vprašanja.

Maja je FI obiskala Gvatemalo, ki se sooča s hudo onesnaženostjo zaradi izkoriščanja naravnih virov. V štirih departmajih so pereča

vprašanja onesnaženosti vode z arzenom in drugimi onesnaževalci privedla do naraščajočih napetosti v skupnostih. Tisti, ki se upirajo zastrupljanju, postanejo tarče tako rudarskih podjetij kot tudi zaposlenih rudarjev. Kljub temu je tudi tukaj treba uveljaviti nedavno priznano človekovo pravico do čistega okolja. Ker so lastniki rudnikov pogosto podjetja iz ZDA, se vedno znova pojavlja potreba po ustrezni ureditvi tega vprašanja z zavezujočo pogodbo o podjetništvu in človekovih pravicah. FI še naprej pozorno spremlja in opozarja na poslabšanje stanja človekovih pravic v Gvatemali, kljub novi vladi. Posebno pozornost namenjajo tudi migrantom, ki se na poti proti severu srečujejo z izkoriščanjem in zlorabami.

Zbral br. Gregor Rehar

Franciscans International
A voice at the United Nations

Telefon kot rešitev in breme pri vzgoji najmlajših

Na vprašanje, kdaj smo dobili svoj (prvi) pametni telefon, bi najbrž znali odgovoriti. Morda približno vemo, kdaj smo se prvič seznanili s tem nepogrešljivim pripomočkom. Za današnje otroke pa bi bilo najbrž veliko težje odgovoriti vprašanje, kdaj so ga prvič videli ali imeli pred seboj, saj je prisoten že čisto od začetka. Za novorojenčka ali dojenčka je telefon nekaj normalnega in povsem v skladu z današnjim časom je, da se s telefonom fotografira najlepše trenutke, da se v telefonski klic najbližjih vključi še otroka, da z otrokom nekoga pokličemo po videoklicu, da telefon predvaja glasbo in še kaj.

Internetne aplikacije, osnovne aplikacije in druga programska oprema na pametnem telefonu spretnega uporabnika tudi pri vzgoji otrok pogosto rešuje. Obstaja cel kup aplikacij, ki pomagajo pri ustreznih prehrani najmlajšega (merijo in opozarjajo, kdaj je nazadnje dobil obrok in kdaj je čas za naslednjega), ki pomagajo varovati in spremljati dojenčka (aplikacija pokliče mamo ali očeta, ko se otrok zbudi), prikličejo nežne zvoke ob uspavanju ali pa z izbrano melodijo povabijo v nov dan. Če razmišljamo z vidika nekoga, ki si je pred časom želel olajšati katerega od teh procesov, smo danes privilegirani. Pripomoček, kot je telefon, nam lahko izboljša kvaliteto življenja, če ga uporabljamo na tak način, da je lepše in lažje v naših odnosih. In pametni telefon ima veliko povezave z odnosi.

Digitalna tehnologija je na splošno nasičena z dražljaji, ki jih zaznavamo po več različnih kanalih

(vidni, slušni, s tipanjem preko drsanja po zaslonih oz. položaja informacije na zaslonu, pomenljiv je tudi trenutek oz. čas, ko se informacija pojavi ...). Informacije in dražljaji imajo prav zaradi prepletenosti moč, da vzbudijo širši psihofizični odziv (čustven, hormonski, dopaminski, nevrološki). Na uporabnika pametni telefon vpliva bolj, kot se ta zaveda. Telefon, ki je v osnovi zgolj pripomoček,

postane skoraj del osebe, saj njegov uporabnik računa na vse njegove možnosti ob vsakem času, to pa more zelo vplivati na življenje uporabnika in vseh, ki so v njegovi bližini. V dobro in slabo smer.

Starši, ki imajo pametni telefon stalno v uporabi in je ta že »postal del njih samih«, ne morejo več ločiti uporabe telefona od starševstva. Vemo, da tudi živimo v taki dobi, da bi to bilo zelo težko. Je pa zaradi tega njihova odgovornost toliko večja, da poskrbijo, da otrokovo rokovanje s telefonom ni prepuščeno otroku in je ta na koncu morda še okregan, ker ga je prijel v roke, saj je bil na dosegu.

Ameriška raziskava iz leta 2020 o uporabi digitalnih naprav pri otrocih (Auxier, Anderson, Perrin in Turner) je pokazala, da je največ otrok do 12. leta v stiku s televizijo (kar 90 % otrok po 2. letu starosti), večina triletnikov in štiriletnikov že uporablja tablico in pametni telefon (64 % tablico in 62 %

TELEVIZIJA

90 % otrok med 2. in 12. letom

74 % dvoletnikov in mlajših

TABLICA

64 % triletnikov in štiriletnikov

35 % dvoletnikov in mlajših

PAMETNI TELEFON

62 % triletnikov in štiriletnikov

59 % dvoletnikov in mlajših

pametni telefon) in dobra polovica dvoletnikov ali mlajših rokuje s pametnim telefonom (59 %).

Težko je modrovati, kakšno je univerzalno pravilo glede uporabe digitalnih naprav, posebej pametnega telefona, v domačem okolju. Starši imajo tudi različne obveznosti in ne moremo presojati koristnosti in škodljivosti uporabe za vzgojo otrok zgolj po času, ki ga preživijo s pametnim telefonom.

Še ena ugotovitev z ameriške strani navaja, da želi več kot polovica staršev zmanjšati lastno uporabo telefona (Michigan Medicine v Leyba, 2023). Povprečno naj bi vsak uporabnik preživel kar 6 ur in 58 minut na internetu (Howarth, 2023). Starši, ki so v skupnem času z otroki na internetu, so manj odzivni na potrebe in pozive njihovih otrok, pojavi pa se še precej drugih negativnih posledic:

- reakcije staršev so šibkejše in zakasnjene, petkrat manj se odzivajo, kot če telefona ne bi uporabljali (Vanden Abeele idr., 2020),
- njihovi otroci imajo manj razvito čustveno inteligentnost (Elias idr., 2020),
- starši izkazujejo manjšo senzitivnost do otrok, mlajših od 5 let (Braune-Krickau idr., 2021),
- otroci so manj veseli (dojenčki pokažejo manj pozitivnih čustev, ko starši uporabljajo telefon (Nabi in Wolfers, 2022),
- najstniki pa so bolj dovzetni za psihološke težave (depresija in anksioznost) (Dixon idr., 2023).

Prepoznamo pa lahko tudi pozitivne posledice uporabe digitalnih tehnologij pri otrocih, digitalno pismenost, samozadostnost, možnost hitrega ukrepanja in možnost klicanja služb za nujno pomoč ... Digitalna pismenost še ne pomeni, da zna otrok uporabljati aplikacije na pametnem telefonu, ampak da ima sposobnosti za življenje, učenje in

delo v digitalni družbi (Jisc 2014 v UNICEF 2019, str. 10).

Po razmisleku pridemo do ugotovitve, da je treba življenje v digitalni družbi smiselno skombinirati s starševstvom in da otroci ne morejo biti izvzeti iz sodobne družbe tudi glede digitalne tehnologije. Imamo pa cel kup možnosti, da ob duhu časa poskrbimo tudi za aktivno in zdravo otroštvo, da otrok z digitalno tehnologijo ne usmerjamo v sedeč način življenja, da omejimo uporabo zaslonov in določimo dele dneva, ko zaslonov ne bomo uporabljali (kar potem velja tudi za nas), da se ne slepimo s pojasnili, da morajo otroci samostojno uporabljati pametne naprave, ker drugače ne bodo digitalno pismeni, saj posebej mlajši otroci (malčki in predšolski otroci) potrebujejo nadzor, ko rokujejo z njimi.

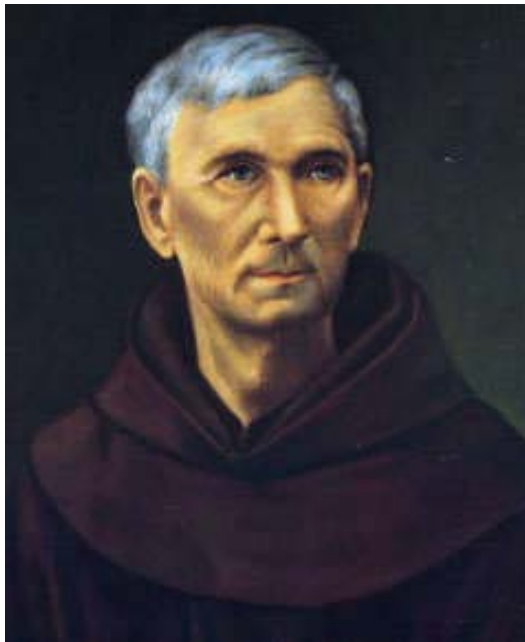
QR koda za dostop do knjig Inštituta Integrum o vzgoji v digitalni družbi. Na voljo je slikanica, strip in priročnik za starše.

Viri in literatura:

- Leyba, E. (2023). Over Half of Parents Want to Reduce Their Phone Use. *Psychology Today*. Dostopno na: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/joyful-parenting/202312/over-half-of-parents-want-to-reduce-their-phone-use>
- Pew Research Center (2020). Parenting Children in the Age of Screens. Dostopno na: <https://www.pewresearch.org/internet/2020/07/28/parenting-children-in-the-age-of-screens/>
- UNICEF (2019). *Digital literacy for children: exploring definitions and frameworks*. New York: Office of Global Insight and Policy.

Mihaela Lozar

br. Ludovico iz Casorie

Sveti Ludovico iz Casorie, O.F.M., je bil priznani socialni reformator in ustanovitelj »Sivih bratov ljubezni« in »Sivih sester svete Elizabete.« Rodil se je kot Arcangelo Palmentieri 11. marca 1814 v Casorii, blizu Neaplja. V mladosti je bil mizarski vajenec, dokler leta 1832 ni vstopil v frančiškanski noviciat. Po študiju teologije je bil pet let kasneje posvečen v duhovnika in imenovan za učitelja filozofije, matematike in kemije mlajših članov Reda v Neaplju. Leta 1847 je doživel globoko mistično izkušnjo, ki ga je korenito zaznamovala. Nekoč je dejal: »Kristusova ljubezen je ranila moje srce!« Ta ljubezen ga je spodbudila k velikim dobredelnim dejanjem. Posvetil se je pomoči revnim in potrebnim tistega časa ter ustanovil ambulante in sirotišnice. Okoli leta 1852 je odprl šolo za afriške fante in

dekleta, ki so jih odkupili iz suženjstva, ter domove za gluhe in neme. Poskrbel je tudi za oskrbo starejših bratov iz svojega Reda. Poleg ambulante je ustanovil še dobrodelne organizacije v Neaplju, Firencah in Assisiju.

Leta 1859 je po nasvetu predstojnikov, da bi našel sodelavce za nadaljevanje svojega dela, v San Pietru ustanovil moško redovno skupnost znotraj Frančiškovega svetnega reda, imenovano »Sivi bratje« zaradi sivkaste barve redovne obleke. Tri leta kasneje je ustanovil še žensko vejo, »Sive sestre sv. Elizabete.« Po odobritvi Svetega sedeža leta 1877 so se bratje razširili v ZDA, kjer so služili italijanski katoliški skupnosti, vendar so bili zaradi pomanjkanja članov leta 1971 ukinjeni. Poskusi ponovnega oživitve skupnosti še niso bili uresničeni, medtem ko sestre še vedno delujejo v Italiji, ZDA, Etiopiji, Indiji, Panami in na Filipinih.

Leta 1876 je Ludovico hudo zbolel in se boril z boleznijo vse do smrti leta 1885. Le nekaj mesecev po njegovi smrti se je začel postopek za njegovo kanonizacijo. Papež Janez Pavel II. ga je leta 1993 razglasil za blaženega, papež Frančišek pa enajst let kasneje za svetnika.

Grobnica v Santa Chiari v Neaplju.

Vsega hudega – reši nas, o Gospod!

Nataša Rupena

»Ko sem spoznala, da ne morem več in sem popolnoma nemočna obležala, sem bila postavljena pred največji življenjski izziv. Izpustiti sem morala vse staro, na katerega sem se bila navezala in sprejeti novo, ki je bilo popolna neznanka.«

Že v predgovoru nas avtorica seznanj z zgradbo pričujočega dela.

V prvem delu deli z bralcem svoja osebna doživetja in spoznanja, ki jih je bila deležna v času ozdravljenja, kako se je borila s svojo depresijo, s hudobnimi duhovi z molitvijo in pomočjo eksorcizma. Predvsem pa govori o tem, kako je morala okrepiti svojo vero, da je premagala zlo.

Drugi del zajema povzetek teoretičnega znanja in nekatera lastna spoznanja o delovanju hudih duhov, njihovih namenih, strasteh in o Božjem načrtu.

Tretji del pa je zbirka različnih molitev, ki so lahko vsakemu v podporo in spodbudo za bolj poglobljeno duhovno življenje ali pa za oporo v duhovnem boju.

Nataša Rupena je v Benetkah študirala dekoracijo na Akademiji lepih umetnosti. V svoji potrtosti se je nekega dne brezsilno

sprehajala po mestu in pri tem zatavala v eno od beneških cerkva. Ob občudovanju umetniških del pa se je začela sveta maša in ko je bila najbolj potrebna tolažbe, jo je prejela – spoznala je Jezusa. Prav v trenutku, ko je v življenju bila najbolj na tleh, je začela nastajati pričujoča knjiga.

Danes njena bibliografija obsega sedem knjig, tesno povezanih z njeno vero, spoznavanjem Jezusa. Večina od teh je namenjenih otrokom prav v želji, da bi se vsak otrok srečal z Jezusom in spoznal Njegovo ljubezen.

Dopolnjena izdaja knjige je izšla leta 2022 v samozaložbi.

Lea Bric

Twister 2

(Twisters, ZDA 2024)

Twisters oziroma, kot so ga poimenovali v Sloveniji, Twister 2 je težko pričakovano nadaljevanje kulturnega filma Twister iz leta 1996, ki se je ukvarjal z divjimi vremenskimi pojavi in lovom na tornade. V nasprotju s prvencem, ki je temeljil predvsem na spektakularnih vizualnih efekih in napeti akciji, Twisters poskuša postaviti v ospredje tudi globlje osebne zgodbe. A vprašanje je, ali mu to uspe? Za ljubitelje katastrofičnih filmov je Twisters nedvomno vreden ogleda – še posebej zaradi izjemnih prizorov tornadov. A če iščete več kot le vrtnec akcije, bi vas film lahko pustil nekoliko hladne. Zgodba se osredotoča na skupino mladih znanstvenikov in lovcev na nevihte, ki raziskujejo vremenske pojave in skušajo s pomočjo najnovejše tehnologije bolje razumeti uničujoče sile narave. Tornadi so se vrnili v še večjem obsegu in z večjo močjo, kar ustvarja napete in adrenalinske prizore. Na trenutke se zdi, da poskuša Twisters zajeti preveč tematik. Poleg znanstvene drame in akcijskih prizorov tornadov, film raziskuje še odnose med liki, ki se znajdejo v intenzivnih življenjskih situacijah. Čeprav to daje filmu večplastnost, se gledalec včasih izgubi med različnimi narativnimi linijami, ki ne dobijo vedno enake teže in pozornosti.

Film priporočam kot večerno sprostitev pred spanjem, večjega čustvenega impulza pa pri gledalcu najbrž ne bo dosegel.

Matjaž Kosi

Več informacij in prijave:
<https://www.kapucini.si/nasi-programi/>

Kančevci

3. – 6. oktober: **Delavnica Slikanje – pisanje ikon.** Vodi: Silva Božinova Deskoska

4. – 6. oktober: **Delavnica molitvenih meditativnih plesov.** Vodita: Petra Volovšek Rot in br. Stane Bešter
11. – 18. oktober: **Duhovne vaje s postenjem.** Vodita: br. Miha Sekolovnik in Polona Marc
25. – 30. oktober: **Osebnostno spremljane duhovne vaje.** Vodita: br. Jožko Smukavec in s. Gražyna Mech
8. – 10. november: **Pevski konec tedna za duhovno ritmično glasbo.** Vodita: Gregor Strajnar in br. Stane Bešter
15. – 17. november: **Odmik za voditelje DMŽ**
22. – 24. november: **Vikend delavnica za zakonske pare.** Vodita: Lidija in dr. Jože Kociper
23. november: **Odmik za moške.** Vodita: br. Milan Kvas in Janez Bohanec
29. november – 1. december: **Duhovne vaje s cerkvenimi očeti.** Vodita: br. Miran Špelič in Jana Podjavoršek
6. – 8. december: **Logoterapevtski vikend.** Vodi: mag. Martin Lisec
6. – 8. december: **Kontemplativni vikend.** Vodita: br. Miha Sekolovnik in s. Marija Irena Stele
28. december 2024 – 1. januar 2025: **Duhovna obnova s silvestrovanjem za Vero in luč**
29. december 2024 – 1. januar 2025: **Duhovna obnova s silvestrovanjem za družine.** Vodijo: br. Primož Kovač, br. Stane Bešter, br. Miro Pavšek, s. Petra Mohorko in animatorji

Križ je eden najbolj prepoznavnih simbolov na svetu, vendar pogosto ne razumemo vseh njegovih globljih pomenov. Križ v krščanstvu predstavlja več kot le predmet trpljenja – simbolizira upanje, odrešitev in duhovno moč. Preberimo si nekaj dejstev o križu, ki nas lahko navdihnejo in okrepijo.

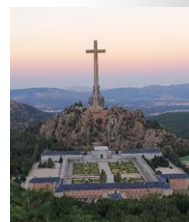
Ali si vedel, da...

- Križ simbolizira zmago nad smrtjo. Čeprav ga pogosto povezujemo s trpljenjem, križ hkrati pomeni tudi zmago in novo življenje. Je simbol nečesa večjega kot zemeljske preizkušnje, saj govori o upanju, ki je močnejše od kateregakoli trpljenja.
- Je bil križ v prvih stoletjih krščanstva prikrit simbol. V prvih letih po Jezusovem času so kristjani uporabljali različne simbole, kot je riba, da bi se prepoznali med sabo. Križ so začeli bolj pogosto uporabljati šele kasneje, ko je krščanstvo postalo bolj sprejeto.
- Je križ lahko osebni simbol moči. Nositi križ okoli vratu ni le modna izbira – mnogi ga nosijo kot znak zaščite in opomin na notranjo moč, ki

jo najdemo v veri. Za mnoge predstavlja osebno moč v vsakodnevnih izzivih.

- Obstaja več vrst križev. Poleg klasičnega latinskega križa, ki ga največkrat vidimo, obstaja še grški križ (vsi štiri kraki so enako dolgi), Andrejev križ (X-oblika) in celo križ Tau, ki je v obliki črke T. Vsaka oblika nosi svoj simbolni pomen.
- Je križ simbol upanja tudi v stiski. Za mnoge kristjane je križ opomnik, da tudi v najtežjih trenutkih obstaja upanje. Križ nam pomaga razumeti, da nobena bolečina ni zaman in da je vsak trpeč trenutek lahko izhodišče za novo življenje.
- Nas križ povezuje. Križ simbolizira tudi povezovanje med nebese in zemljo – navpična črta pomeni povezavo z Bogom, vodoravna pa odnose med ljudmi. Križ je tako simbol ljubezni do Boga in do bližnjega.
- Je eden najstarejših križev izrezljan na steni cerkve v Dura Europosu v Siriji, ki izvira iz okrog leta 235 pr. Kr. To pa je kar star križ!
- Je največji križ na svetu v Valle de los Caídos (Dolina padlih) v Španiji, blizu Madrida. Ta ogromen križ je visok 150 metrov in stoji na vrhu bazilike, vklesane v goro Sierra de Guadarrama.

David Košir

KAJ NOSIŠ?

Darila
za vse otroke
na svetu!

Jaz nosim
samo eno.
Ampak je dovolj
za vse!

Tale Železnica
pa je nekoliko drugačna

Sneg skoraj sredi poletja...

Tudi br. Staneta
imamo radi...

Mi se ne bojimo višine

Milano vo mamo
imamo radi...

Ljubezen nas družin in povezuje

Nevarno! Pred golom je nastala gneča...

Mi smo najmočnejši

V kateri cerkvi
pa bo zdaj
sv. maša?

Lepo je
moliti v naravi

Da, Gospodov duh prežema ves svet,
in ker povezuje vse stvarstvo,
ujame vsak glas.

Mdr 1,7